

Załącznik Nr 1

do Uchwały ..... Rady Gminy Nadarzyn

z dnia .....

**Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania
Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania
Narkomanii w Gminie Nadarzyn na lata 2024-2027**

WPROWADZENIE

I UZASADNIENIE WPROWADZENIA PROGRAMU

Nowelizacja ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U z 2021 r. poz. 2469, Dz.U. z 2023 r. poz.1973) wprowadziła kilka istotnych zmian dla lokalnych systemów rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii. W ustawie z dnia 24 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j.Dz. U. z 2023 r. poz. 2151) w art. 4¹ ust. 2 wskazano, że gmina realizuje zadania, o których mowa w art. 1 i art. 2 tej ustawy, w postaci Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, który stanowi część Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych przyjętej uchwałą nr XXXIV.462.2021 z dnia 17 marca 2021 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Nadarzyn na lata 2021 – 2027. Program uwzględnia cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, określone w Narodowym Programie Zdrowia. Zgodnie z ustawą Program może zawierać też zadania związane z przeciwdziałaniem uzależnieniom behawioralnym. Nowelizacja ustawy wprowadziła również możliwość sporządzania programu „na okres nie dłuższy niż 4 lata”.

Z problemami wynikającymi z nadużywania środków psychoaktywnych, do których zalicza się zarówno alkohol jak i narkotyki często wiąże się występowanie zjawiska przemocy domowej. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249, z 2023 r. poz. 289, 535, 1606.) definiuje przemoc jako przestępstwo i nakłada na gminę obowiązek prowadzenia działań również w tym obszarze. Stąd w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Nadarzyn na lata 2024-2027, zwanym dalej Gminnym Programem, przewidziano do realizacji również zadania z tego obszaru.

Warto podkreślić, że już eksperci Światowej Organizacji Zdrowia ds. Problemów Związanych z Konsumpcją Alkoholu zwracają uwagę na to, że problemy alkoholowe obejmują nie tylko uzależnienie, ale szereg bardzo różnych i szkodliwych zjawisk, takich jak: picie alkoholu przez dzieci i młodzież, wpływ uzależnienia na życie rodzinne, w szczególności na rozwój i funkcjonowanie dzieci, wypadki drogowe z udziałem nietrzeźwych kierowców i pieszych, przemoc domową, nielegalny handel i reklamę alkoholu itp. Tak więc współczesna koncepcja problemów alkoholowych jest szersza niż wąskie pojęcie uzależnienia.

Biorąc pod uwagę tak szeroką problematykę związaną z uzależnieniami gmina podejmuje działania, których celem jest ograniczenie skali tych problemów zarówno w grupie ryzyka, jak i w całej populacji. Chociaż problemy alkoholowe i narkotykowe występują w całej Polsce to mają swoją regionalną specyfikę, dlatego wymagają działań zaplanowanych na poziomie lokalnym, w oparciu o lokalną diagnozę i zasoby.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Nadarzyn na lata 2024-2027 został przygotowany w oparciu o:

- 1) rekomendacje do realizowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych wydane przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom;
- 2) sprawdzone doświadczenia w latach poprzednich;
- 3) następujące źródła diagnostyczne:
  - a) diagnozę lokalnych zagrożeń społecznych przeprowadzoną w 2023 roku w gminie Nadarzyn;
  - b) diagnozę zjawiska przemocy przeprowadzoną w 2023 roku w gminie Nadarzyn;
  - c) informacji pozyskanych od instytucji działających w obszarze problematyki alkoholowej, narkomanii oraz przeciwdziałania przemocy domowej.

Niniejszy dokument stanowi kontynuację działań z zakresu profilaktyki prowadzonych w latach ubiegłych, a kierunki działania określone w Programie są zgodne z celami i zadaniami zawartymi w Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Nadarzyn na lata 2021-2027.

II PODSTAWY PRAWNE PROGRAMU

Kierunki działań zawarte w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Nadarzyn na lata 2024-2027 są zgodne z następującymi aktami prawnymi:

1. Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
2. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii;
3. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej;
4. Ustawa z dnia 11 września 2015 roku o zdrowiu publicznym;
5. Ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 roku o działalności leczniczej;
6. Narodowy Program Zdrowia na lata 2021-2025, przyjęty Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r.;
7. Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Nadarzyn na lata 2023-2027;
8. Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Nadarzyn na lata 2021-2027.

III DEMOGRAFIA I ZASOBY GMINY NADARZYN

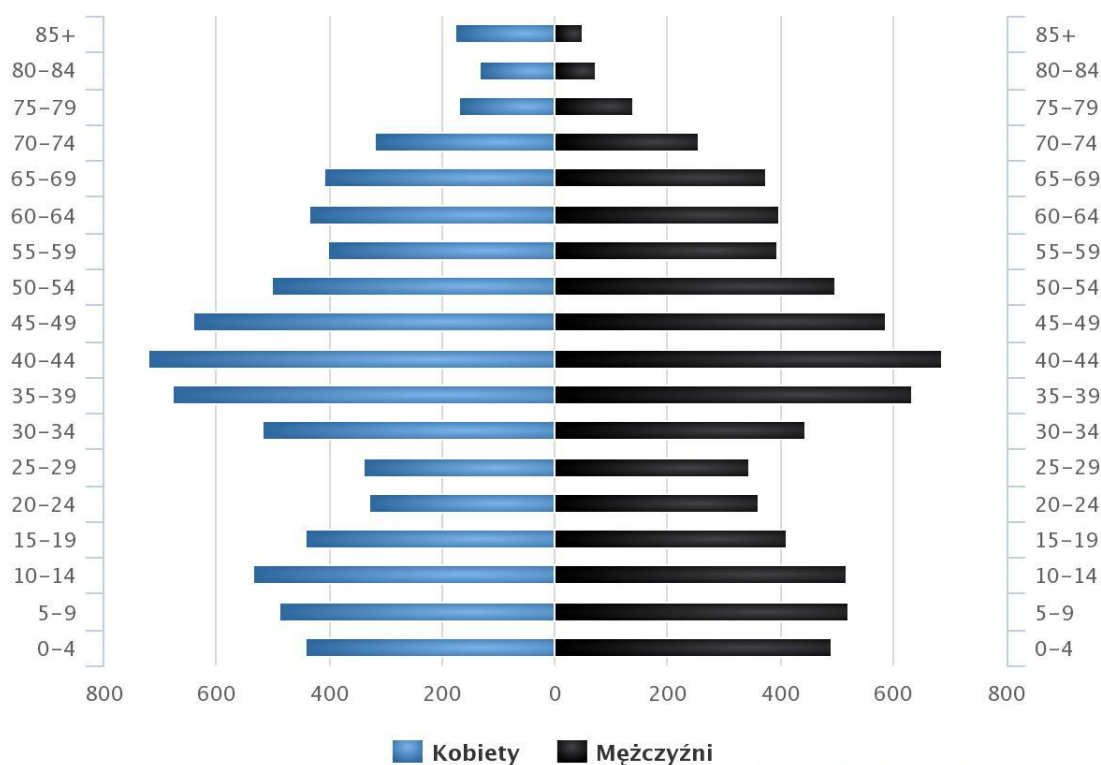
1. Demografia gminy Nadarzyn

Gmina Nadarzyn to gmina wiejska. Należy do województwa mazowieckiego, powiatu pruszkowskiego. Gmina Nadarzyn liczy 17 727 mieszkańców, czyli zamieszkuje ją 11,0% ludności powiatu. Gmina stanowi 29,9% powierzchni powiatu. W latach 2002-2022 liczba mieszkańców wzrosła o 87,3%. Średni wiek mieszkańców wynosi 38,4 lat i jest mniejszy od średniego wieku mieszkańców województwa mazowieckiego oraz mniejszy od średniego wieku mieszkańców całej Polski.

Mieszkańcy gminy Nadarzyn zawarli w 2021 roku 56 małżeństw, co odpowiada 3,3 małżeństwom na 1000 mieszkańców. Jest to znacznie mniej od wartości dla województwa mazowieckiego oraz znacznie mniej od wartości dla Polski. W tym samym okresie odnotowano 1,5 rozwodów przypadających na 1000 mieszkańców. 27,7% mieszkańców gminy Nadarzyn jest stanu wolnego, 56,5% żyje w małżeństwie, 8,4% mieszkańców jest po rozwodzie, a 7,1% to wdowy/wdowcy.

Piramida wieku mieszkańców gminy Nadarzyn, 2021

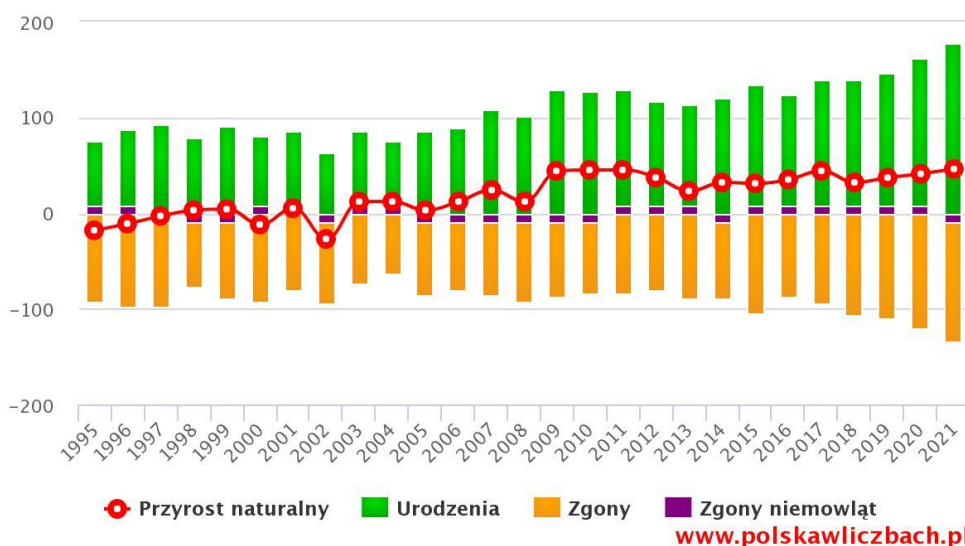
(Źródło: GUS)

www.polskawliczbach.pl

Przyrost naturalny w latach 1995–2021 w gminie Nadarzyn

(Źródło: GUS)

Gmina Nadarzyn ma dodatni przyrost naturalny wynoszący 46. Odpowiada to przyrostowi naturalnemu 2,72 na 1000 mieszkańców gminy Nadarzyn. W 2021 roku urodziło się 178 dzieci, w tym 43,3% dziewczynek i 56,7% chłopców. Średnia waga noworodków to 3 379 gramów. Współczynnik dynamiki demograficznej, czyli stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów wynosi 0,91 i jest znacznie większy od średniej dla województwa oraz znacznie większy od współczynnika dynamiki demograficznej dla całego kraju.

2. Zasoby gminy Nadarzyn

Infrastruktura edukacyjna, kulturalna, sportowa i inna

a) edukacyjna:

Na terenie gminy Nadarzyn funkcjonuje:

- 1) 11 placówek przedszkolnych (3 publiczne i 8 niepublicznych);
- 2) 5 szkoły podstawowe (3 publiczne, 2 niepubliczne);
- 3) 2 oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych (SP Wola Krakowiańska, SP Kostowiec);
- 4) 2 zespoły szkolno-przedszkolne, w skład których wchodzi szkoła podstawowa i publiczne przedszkole;
- 5) 1 liceum ogólnokształcące.

Gmina Nadarzyn jest organem prowadzącym dla publicznych przedszkoli, szkół podstawowych, zespołów szkolno-przedszkolnych i liceum.

b) zdrowotna:

- 1) Samodzielny Publiczny Gminny Zakład Opieki Zdrowotnej w Nadarzynie i w Młochowie.

c) kulturalna:

- 1) Nadarzyński Ośrodek Kultury wraz ze świetlicami w Parolach, Rozalinie, Urzucie, Wolicy;
- 2) Biblioteka Publiczna w Nadarzynie z filią w Młochowie.

c) sportowa:

- 1) Gminny Ośrodek Sportu wraz z salami widowiskowo-sportowymi, boiska wielofunkcyjne Orlik,
- 2) Klub sportowy GLKS.

d) organizacje pozarządowe, inne :

- 1) Caritas przy Parafii pw. św. Klemensa w Nadarzynie,
- 2) Parafie w Nadarzynie, Ruścu, Młochowie i Kostowcu,
- 3) Nadarzyński Szczep Harcerski i Zuchowy „Wataha” im. Żołnierzy Wyklętych,
- 4) Stowarzyszenie na Rzecz Dzieci i Osób Niepełnosprawnych „Szlakiem Tęczy”,
- 5) Stowarzyszenie LGD Nadarzyn-Raszyn-Michałowice,
- 6) Ochotnicza Straż Pożarna w Nadarzynie i w Młochowie,
- 7) Strażacka Orkiestra Dęta OSP Nadarzyn.

e) zasoby w sferze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych

instytucje:

- 1) Urząd Gminy w Nadarzynie – pełnomocnik Wójta ds. uzależnień,
- 2) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nadarzynie,
- 3) Komisariat Policji w Nadarzynie,
- 4) Straż Gminna w Nadarzynie,
- 5) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Nadarzynie,
- 6) Punkt Konsultacyjny przy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- 7) Zespół Interdyscyplinarny Gminy Nadarzyn,

poza instytucyjne: AA Klemens.

2.1 Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Nadarzynie

Ustawowe zadania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych to:

- a. inicjowanie działań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych;
- b. podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego;
- c. opiniowanie wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych pod względem zgodności lokalizacji punktu sprzedaży i podawania napojów alkoholowych z uchwałami Rady Gminy Nadarzyn;
- d. kontrola przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych;

2.2 Wynagrodzenie za pracę w Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Nadarzynie:

- a. przewodniczący GKRPA: 1200,00 złotych brutto miesięcznie;
- b. z-ca przewodniczącego GKRPA: 1000,00 złotych brutto miesięcznie;
- c. członkowie GKRPA: 950,00 złotych brutto miesięcznie

2.3. Punkt Informacyjno-Konsultacyjny przy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

W Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym obecnie można skorzystać z porad i konsultacji następujących specjalistów:

- a. psychologa,
- b. psychologa dziecięcego,
- c. psychoterapeuty uzależnień,
- d. mediatora,
- e. specjalisty ds. przeciwdziałania przemocy;
- f. radcy prawnego/prawnika.

2.4. Do podstawowych zadań Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego należy:

- a. motywowanie zarówno osób uzależnionych, jak i członków ich rodzin do podjęcia psychoterapii w placówkach leczenia uzależnienia, kierowanie do leczenia specjalistycznego oraz do skorzystania z pomocy grup samopomocowych;
- b. motywowanie osób pijących ryzykownie i szkodliwie, ale nieuzależnionych, do zmiany szkodliwego wzoru picia;
- c. udzielanie wsparcia osobom po zakończonym leczeniu odwykowym (np. przez rozmowy podtrzymujące, uruchomienie przy punkcie konsultacyjnym grupy wsparcia dla osób po zakończonym leczeniu w placówce leczenia uzależnienia od alkoholu);
- d. rozpoznanie zjawiska przemocy domowej, udzielenie stosownego wsparcia i informacji o możliwościach uzyskania pomocy i powstrzymania przemocy;
- e. inicjowanie interwencji w przypadku diagnozy przemocy domowej;
- f. gromadzenie aktualnych informacji na temat dostępnych miejsc pomocy i kompetencji poszczególnych służb i instytucji z terenu gminy, które powinny być włączone w systemową pomoc dla rodziny.

2.5. Zespół Interdyscyplinarny Gminy Nadarzyn

Do zadań zespołu interdyscyplinarnego należy tworzenie warunków umożliwiających realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej oraz integrowanie i koordynowanie działań podmiotów, o których mowa w art. 9a ust. 3-5 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, w szczególności przez:

- 1) diagnozowanie problemu przemocy domowej na poziomie lokalnym;
- 2) inicjowanie działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej i powierzanie ich wykonania właściwym podmiotom;
- 3) inicjowanie działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;
- 4) opracowanie projektu gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej;
- 5) rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym;

- 6) powoływanie grup diagnostyczno-pomocowych i bieżące monitorowanie realizowanych przez nie zadań;
- 7) monitorowanie procedury "Niebieskie Karty";
- 8) przekazywanie informacji, o której mowa w art. 9e ust. 3 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej oraz dokumentacji, o której mowa w art. 9c ust. 5a;
- 9) kierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową;
- 10) składanie, na wniosek grupy diagnostyczno-pomocowej, zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dn. 20 maja 1971 r. - Kodeks wykroczeń (Dz. U. z 2022 r. poz. 2151, 2311, 2581 i 2600 oraz z 2023 r. poz. 289 i 535).

W skład Zespołu Interdyscyplinarnego Gminy Nadarzyn wchodzi przedstawiciele n/w instytucji:

1. Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nadarzynie,
2. Komisariatu Policji w Nadarzynie,
3. Szkoły Podstawowej w Nadarzynie,
4. Samodzielnego Publicznego Gminnego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Nadarzynie,
5. Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Nadarzynie,
6. Sądu Rejonowego w Pruszkowie.

IV WYBRANE ZAGADNIENIA Z DIAGNOZY LOKALNYCH ZAGROŻEŃ SPOŁECZNYCH

Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych została przeprowadzona w pierwszej połowie 2023 roku w formie anonimowych badań ankietowych. Objęły one podstawowe problemy społeczne związane z przemocą domową, nadużywaniem alkoholu, nikotyny, dopalaczy i narkotyków oraz uzależnieniami behawioralnymi, a także postawami społecznymi wobec powyższych zjawisk.

W badaniu wzięło udział 101 osób, a średnia wieku respondentów wyniosła 46,6 lat. Dane dotyczące lokalnych zagrożeń społecznych uzyskane zostały w drodze anonimowych badań ankietowych przeprowadzonych w Gminie Nadarzyn wśród dwóch grup reprezentujących lokalne środowiska:

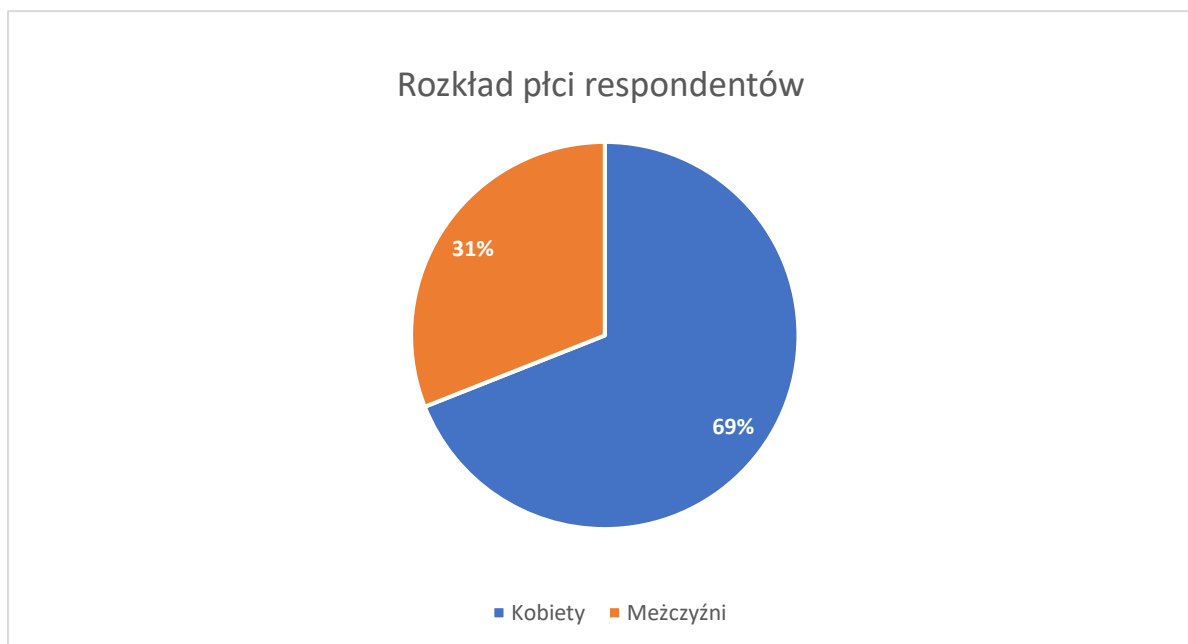
- a) dorośli mieszkańcy;
- b) dzieci i młodzież szkolna.

Badania obejmowały mieszkańców Gminy Nadarzyn, którzy ukończyli osiemnasty rok życia.

W badaniu zastosowano metodę **CAWI** (ang. *Computer-Assisted Web Interview* – wspomagany komputerowo wywiad przy pomocy strony WWW – wykorzystane narzędzie badawcze to Program CORIGO rekomendowane przez ORE) – technika zbierania informacji w ilościowych badaniach rynku i opinii publicznej, w której respondent był proszony o wypełnienie ankiety

w formie elektronicznej. Respondenci byli informowani o anonimowym charakterze ankiety oraz możliwości rezygnacji.

Celem badania była identyfikacja zagrożeń społecznych w środowisku lokalnym, w szczególności obejmujących:

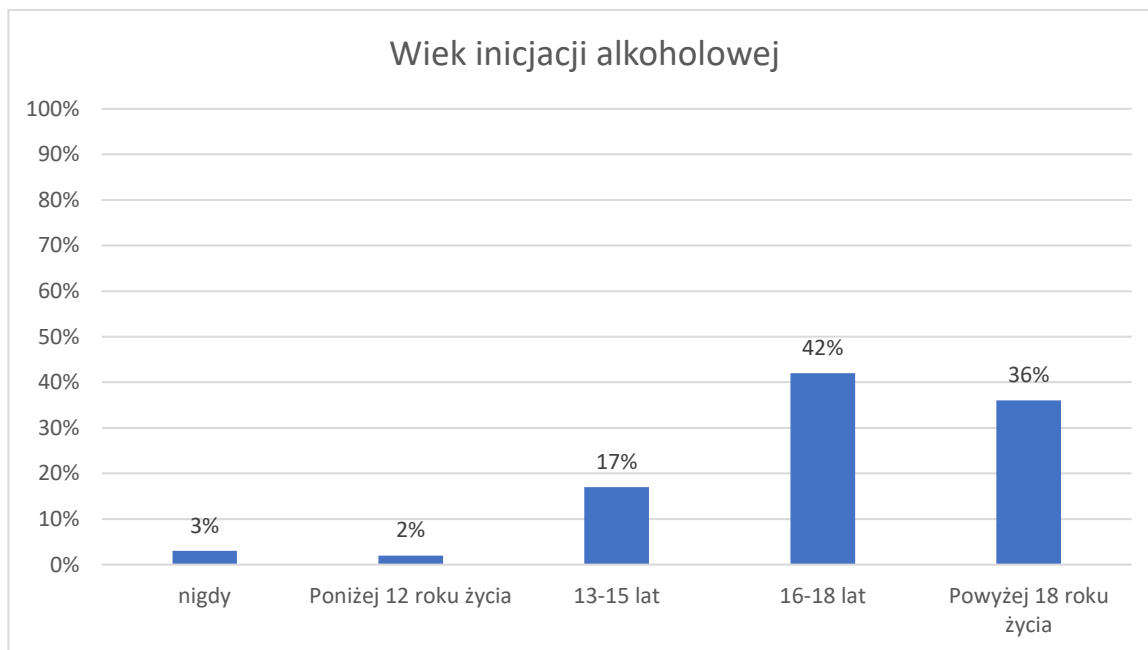
- postawy społeczne dotyczące problemów istotnych w środowisku lokalnym;
- zagadnienia związane z substancjami psychoaktywnymi, takimi jak narkotyki i dopalacze;
- zagadnienia związane z występowaniem na terenie gminy zjawiska przemocy domowej;
- zagadnienia związane ze spożywaniem alkoholu, postawami wobec alkoholu oraz problematyką uzależnienia;
- zagadnienia związane z uzależnieniem od papierosów oraz e-papierosów;
- zagadnienia związane z uzależnieniami behawioralnymi:
  - uzależnieniem od hazardu,
  - zaburzeniami odżywiania.

Z badań wynika, że najistotniejszymi problemami społecznymi lokalnego środowiska są: **uzależnienie od papierosów (77%), nadużywanie energetyków przez dzieci i młodzież (77%), uzależnienia behawioralne (75%) oraz uzależnienie od alkoholu (73%).**

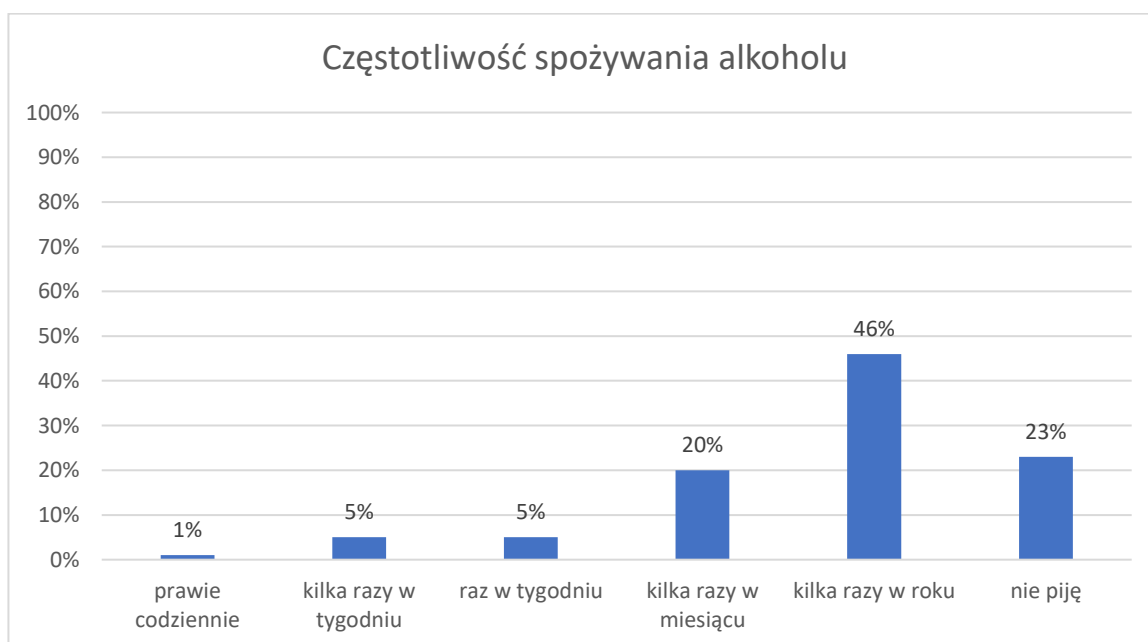
IV 1. Spożywanie alkoholu oraz związane z nim inne problemy społeczne.

W przeprowadzonej ankiecie zbadano postawy i przekonania dorosłych mieszkańców Gminy Nadarzyn na temat alkoholu.

Pierwszą z poruszanych kwestii był deklarowany wiek inicjacji alkoholowej. 36% ankietowanych deklarowało, że alkoholu spróbowało po raz pierwszy po uzyskaniu pełnoletności, 42% osób wskazało na wiek między 16 a 18 r. ż., kolejne 19% na wiek poniżej 15 lat, 3% badanych nigdy nie piło alkoholu.

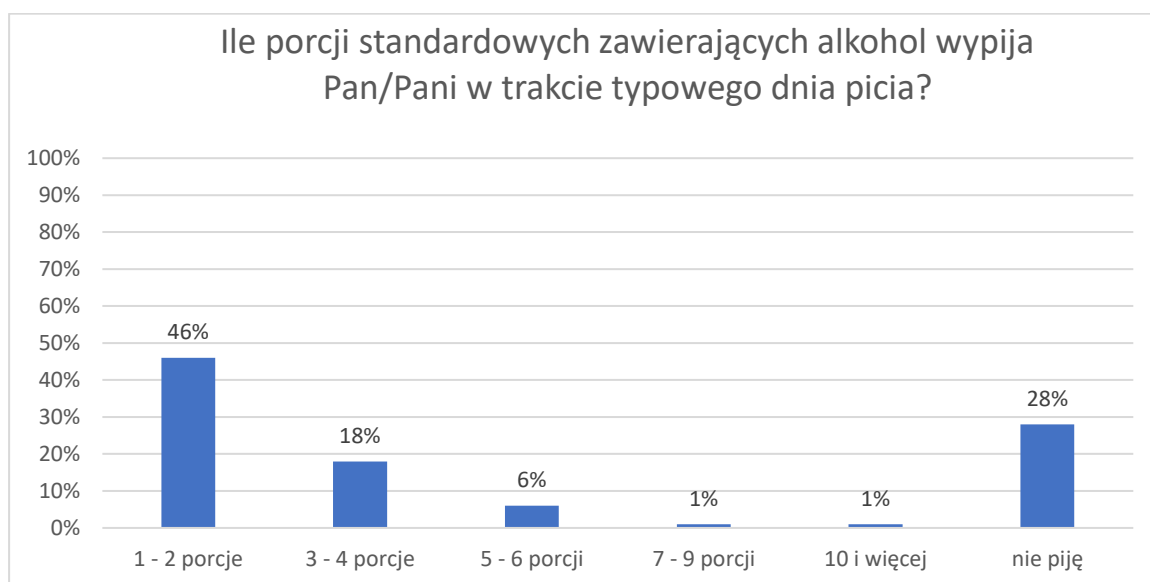

Kolejną kwestią była **częstotliwość spożywania alkoholu**. Największa liczba badanych przyznała, że spożywa alkohol **kilka razy w roku (46%)** oraz **kilka razy w miesiącu (20%)**. 5% osób przyznało się do spożywania alkoholu raz w tygodniu a 5% kilka razy w tygodniu. 23% badanych mających za sobą inicjację alkoholową deklaruje abstynencję.

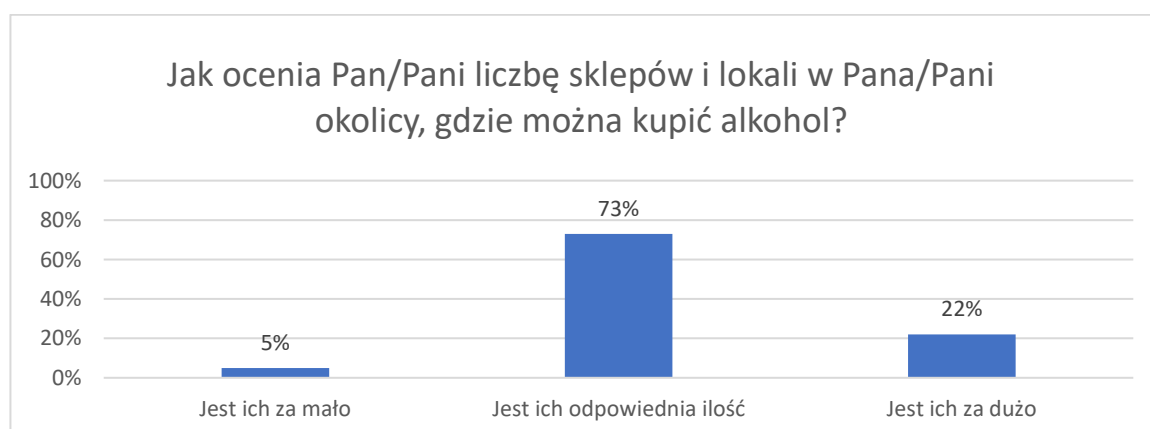

Oprócz częstotliwości spożywania alkoholu ważne są także jego ilości. Porcja standardowa alkoholu (tzn. 10g czystego, 100% alkoholu) zawarta jest w ok. 250 ml piwa o mocy 5% (pół butelki), w ok. 100 ml wina o mocy 12% (jeden kieliszek wina) oraz w ok. 30 ml wódki o mocy 40% (mały kieliszek wódki).

Badani deklarowali najczęściej, że spożywają jednorazowo 1–2 porcji (46%) oraz 3 – 4 porcji alkoholu (18%). 28% deklaruje abstynencję.

22% z badanych mieszkańców Gminy Nadarzyn uważa, że w okolicy znajduje się za dużo punktów, w których można kupić alkohol a dla 5% ankietowanych takich miejsc jest za mało. Jednocześnie 73% respondentów deklaruje, że na terenie Gminy jest ich odpowiednia liczba.

Zachowania związane z pićm alkoholu są w dużej mierze zależne od postaw, czyli chociażby wiedzy na temat szkodliwego działania alkoholu, emocji i motywacji, które towarzyszą jego spożywaniu.

Pierwsze z pytań w tej części dotyczyło mitu, jakoby alkohol zawarty w „słabszych” napojach (piwie, winie) był mniej szkodliwy niż ten zawarty w wysokoprocentowych napojach np. w wódce).

Wyniki świadczą o tym, że to błędne przekonanie nie jest rozpowszechnione wśród dorosłej społeczności Gminy Nadarzyn, ponieważ **łącznie 88% mieszkańców nie zgodziło się z tym twierdzeniem.**

Kolejne pytanie badające postawy względem alkoholu dotyczyło dostępności i kontroli sprzedaży alkoholu. **Łącznie 78% mieszkańców uważa, że należy lub raczej należy ograniczać dostęp do napojów alkoholowych bądź kontrolować jego sprzedaż.** Jednocześnie, łącznie **66% respondentów ocenia osoby pijące alkohol jako zagrażające bezpieczeństwu w środowisku lokalnym.** Łącznie 47% respondentów przychyliła się do stwierdzenia, że osoby nieletnie mogą z łatwością kupić alkohol w lokalnych sklepach.

97% respondentów uważa, że **kobiety w ciąży nie mogą pić bezpiecznie nawet niewielkich ilości alkoholu.** 94% badanych twierdzi, że **alkohol nie pomaga w trudnych sytuacjach życiowych.** Łącznie 90% badanych mieszkańców **nie zgadza się z tym, aby prowadzić samochód po spożyciu nawet niewielkich ilości alkoholu.**

Twierdzenie	Zdecydowanie zgadzam się	Raczej zgadzam się	Raczej nie zgadzam się	Zdecydowanie nie zgadzam się
Alkohol zawarty w piwie jest mniej groźny niż ten zawarty w wódce.	3%	9%	23%	65%
Dostęp do alkoholu powinien być ograniczony lub kontrolowany.	45%	33%	16%	6%
Osoby pijące alkohol zagrażają bezpieczeństwu w moim środowisku lokalnym.	27%	39%	29%	5%
Osoby nieletnie mogą z łatwością kupić alkohol w lokalnych sklepach.	18%	29%	43%	10%
Picie alkoholu pomaga w trudnych sytuacjach życiowych.	0%	6%	24%	70%
Prowadzenie samochodu po niewielkiej ilości alkoholu jest bezpieczne.	7%	3%	6%	84%
Kobiety w ciąży mogą bezpiecznie pić niewielkie ilości alkoholu.	2%	1%	8%	89%

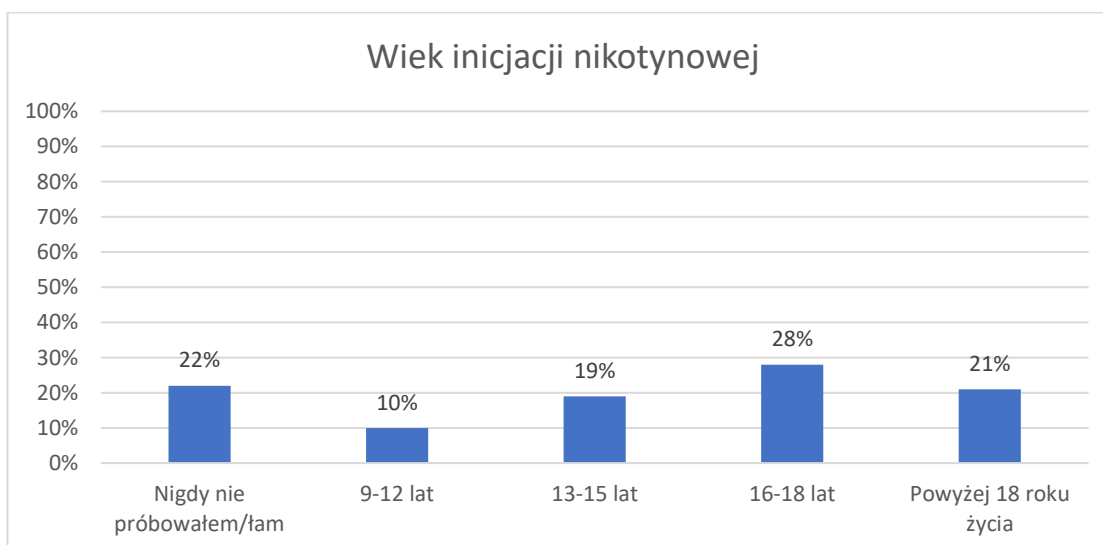
Zapytano również mieszkańców Gminy Nadarzyn, czy wiedzą, gdzie może otrzymać pomoc osoba uzależniona od alkoholu – **32% badanych wskazało, że nie posiada takiej wiedzy**, 68% badanych odpowiadających twierdząco wskazywało na: specjalistyczne poradnie, spotkania AA, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nadarzynie, Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Podsumowanie:

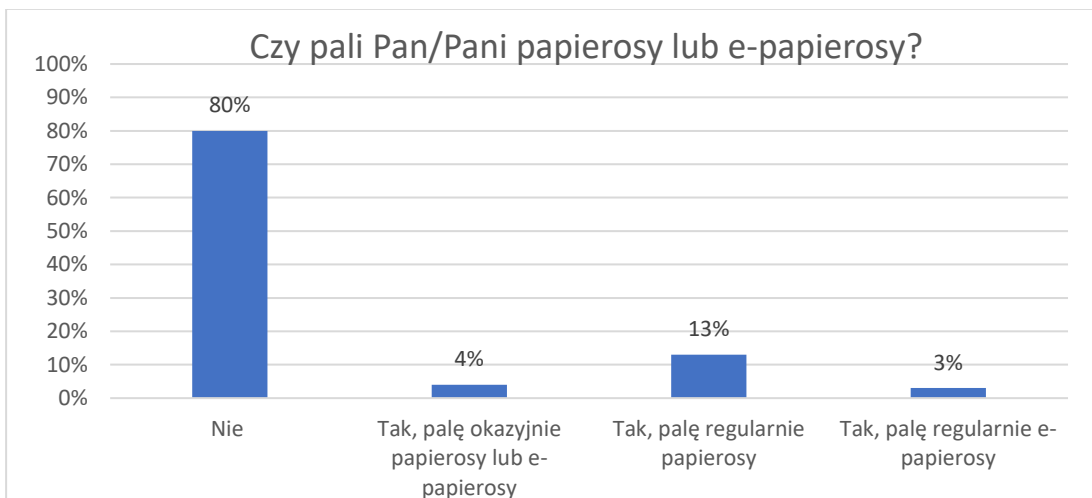
1. Według opinii wyrażonych w ankiecie na temat spożywania alkoholu mieszkańcy Gminy Nadarzyn odzwierciedlają postawy wobec picia alkoholu o umiarkowanym stopniu ryzyka – badani okazjonalnie spożywają alkohol, wypijając przy tym umiarkowane ilości alkoholu (1-2 porcje: 46%, 3-4 porcje: 18%).
2. 73% badanych uważa, że w najbliższej okolicy znajduje się odpowiednia liczba punktów, gdzie można nabyć alkohol a dla 22% takich miejsc jest za dużo.
3. 66% respondentów uważa osoby pijące alkohol za zagrażające bezpieczeństwu w lokalnym środowisku, a 47% respondentów przychyliła się do stwierdzenia, że osoby nieletnie mogą z łatwością kupić alkohol w lokalnych sklepach.

IV 2. Substancje psychoaktywne: nikotyna.

Pierwszą z poruszanych kwestii w tej części był wiek inicjacji nikotynowej. Okazało się, że **21% respondentów** zapaliło pierwszego papierosa jako **osoby pełnoletnie**. Kolejno, 28% mieszkańców zadeklarowało, że zapaliło po raz pierwszy papierosa będąc w wieku 16-18 lat, a 29% w wieku poniżej 15 r.ż., 22% badanych nigdy nie paliło papierosów.

80% ankietowanych mieszkańców wskazało, że nie pali wyrobów tytoniowych. Regularne palenie papierosów zadeklarowało 13% respondentów, a e-papierosy pali regularnie 3% badanych. Okazjonalne palenie wyrobów tytoniowych deklaruje 4% badanych.

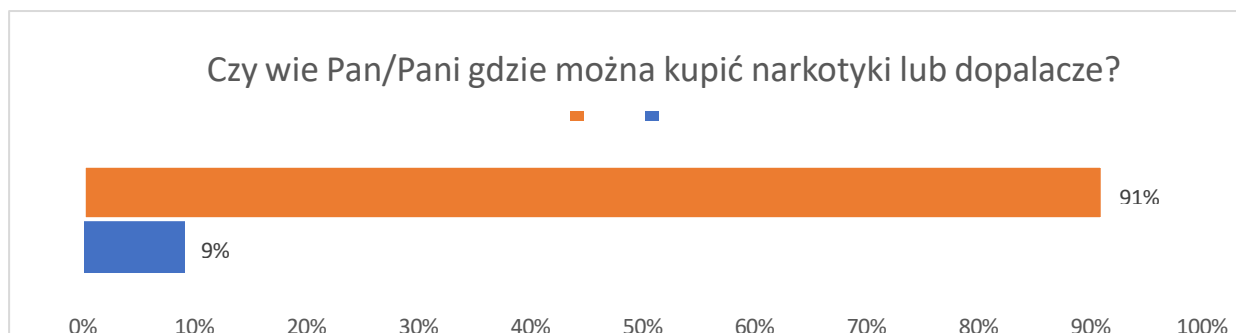
Podsumowanie:

Palenie wyrobów tytoniowych wśród dorosłych mieszkańców Gminy Nadarzyn nie jest rozpowszechnionym nałogiem 80% badanych deklaruje, że nie pali wyrobów tytoniowych.

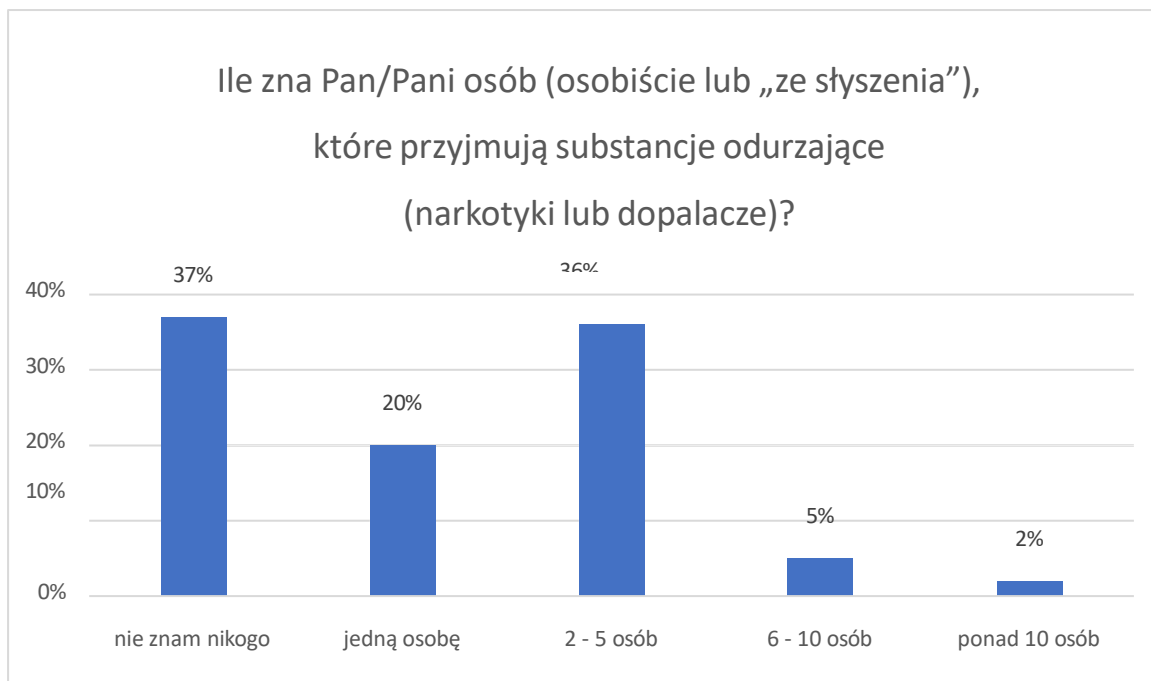
IV 3. Substancje psychotropowe: narkotyki i dopalacze.

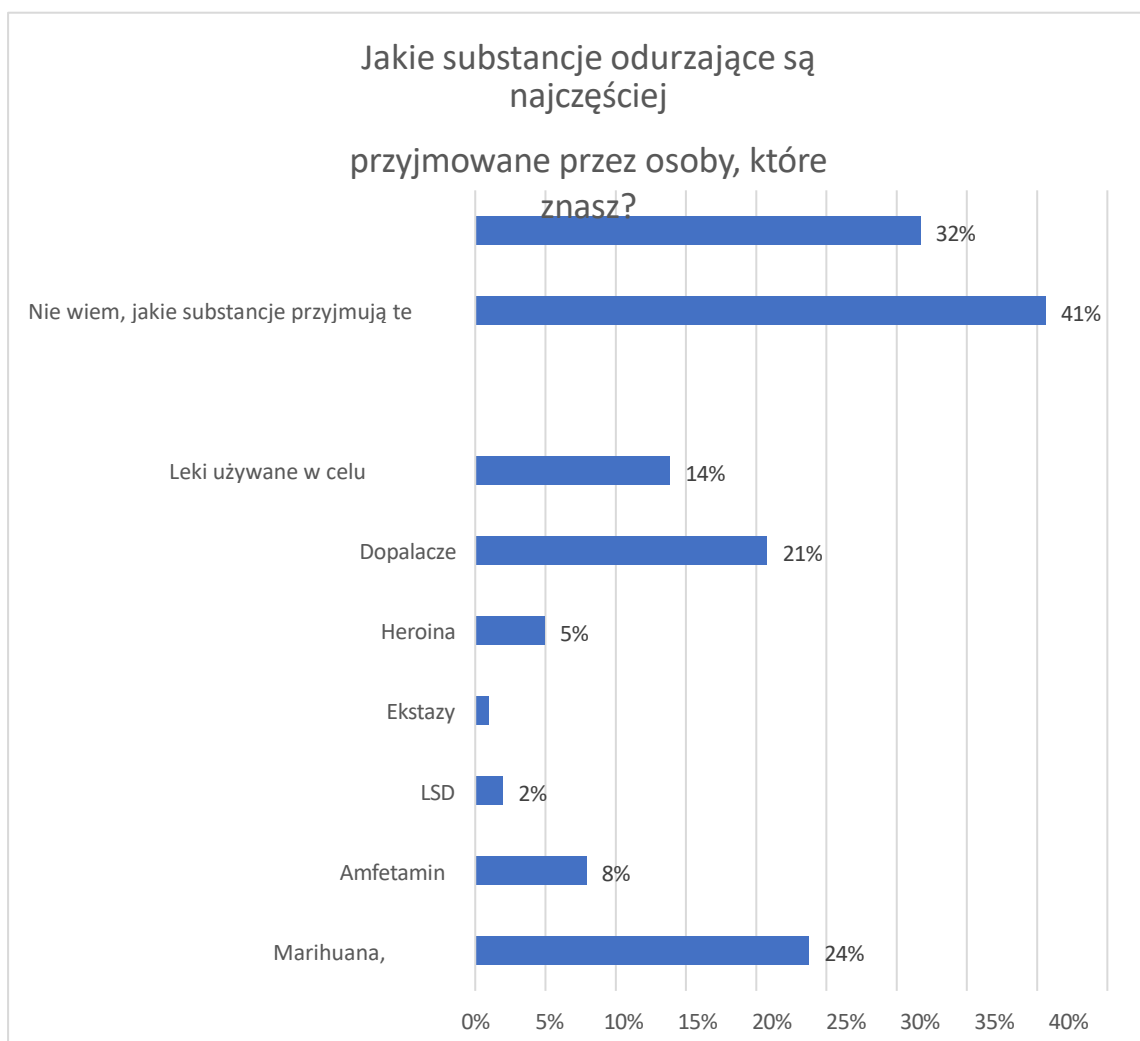
Kolejną część badania postaw mieszkańców Gminy Nadarzyn rozpoczęliśmy od pytania niezagrażającego, tj. niebudzącego oporu oraz motywujące do wyrażenia swojego rzeczywistego stanowiska. Dotyczy ono osób zażywających narkotyki i dopalacze w najbliższym środowisku badanych osób. Poniższy wykres prezentuje otrzymane wyniki.

63% z badanych deklaruje, że zna przynajmniej jedną osobę zażywającą substancje psychoaktywne takie jak narkotyki lub dopalacze. 37% wskazało, że nie ma w swoim otoczeniu takich osób. Wśród najczęściej stosowanych w środowisku lokalnym substancji znalazła się: marihuana i haszysz, dopalacze oraz leki przyjmowane celem odurzenia się.

91% respondentów nie wie, gdzie może nabyć substancje psychoaktywne takie, jak narkotyki czy dopalacze.

Posumowanie:

63% badanych respondentów deklaruje, że znają i mają w swoim środowisku przynajmniej jedną osobę przyjmującą substancje odurzające tj. narkotyki i dopalacze. Najczęściej stosowane w środowisku lokalnym substancje to: marihuana i haszysz, dopalacze oraz leki przyjmowane celem odurzenia się.

IV 4 a. Uzależnienia behawioralne: uzależnienie od gier hazardowych

O hazardzie mówi się, że jest to ukryty nałóg, ponieważ nie widać od razu wyraźnych symptomów uzależnienia. Niestety, uzależnienie od hazardu często współwystępuje z innymi problemami, jak nadużywanie alkoholu czy narkotyków. Pierwsze kroki w świecie hazardu, to zwykle korzystanie z gier internetowych, automatów czy zakładów bukmacherskich. Zapytano mieszkańców Gminy Nadarzyn o ich doświadczenia z tego typu formami rozrywki.

Respondenci zostali zapytani o ich osobiste doświadczenia związane z graniem w gry

hazardowe. Jak wynika z przeprowadzonych badań, **95% dorosłych mieszkańców Gminy Nadarzyn, deklaruje, że nigdy nie grało w gry internetowe, gdzie można wygrać pieniądze.**

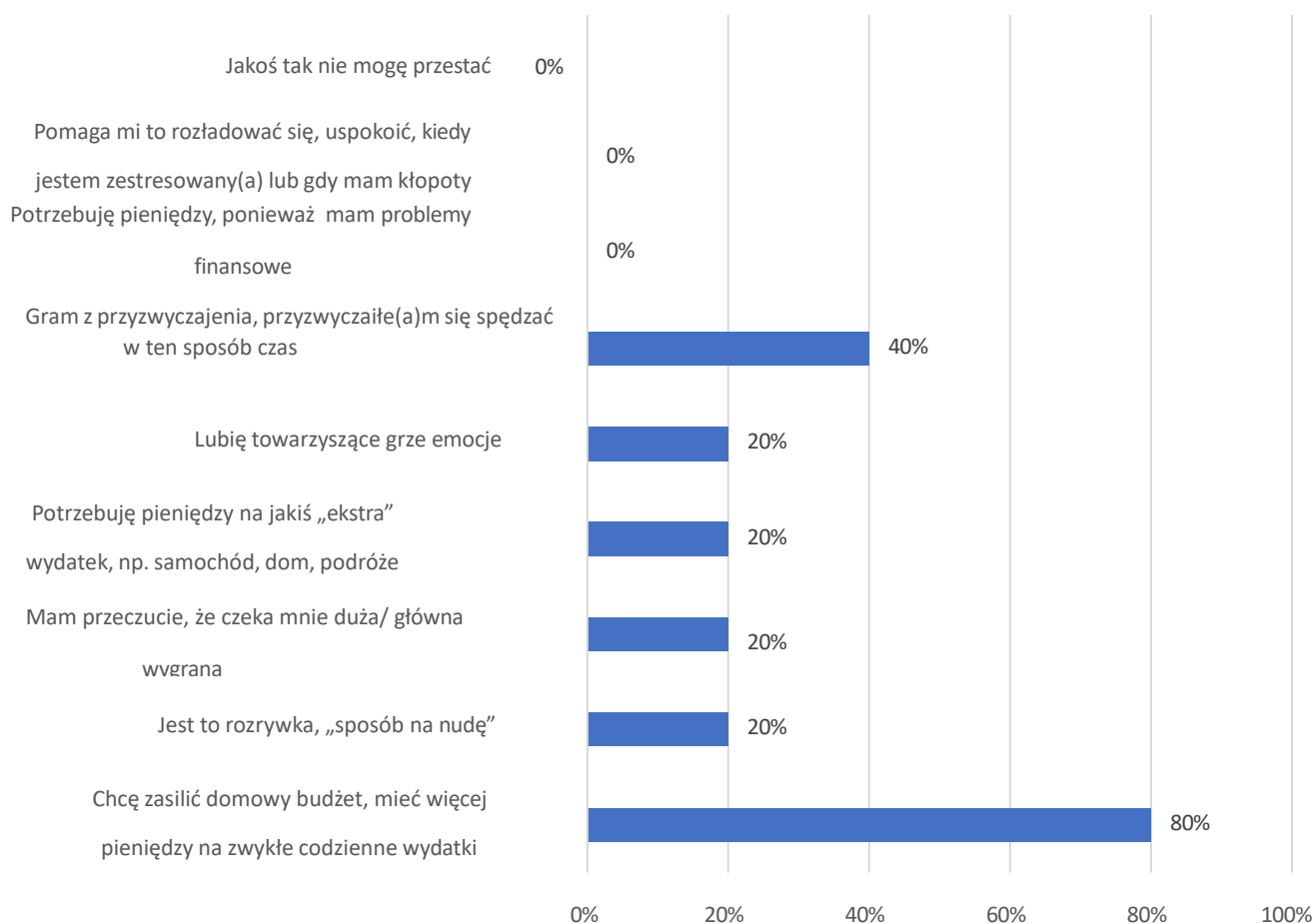
Problem internetowych gier na pieniądze nie dotyczy większości mieszkańców Gminy Nadarzyn. Jednak 80% badanych, którzy zadeklarowali, że mieli do czynienia z taką formą hazardu jako powody grania wskazali, że grają, ponieważ chcą zasilić domowy budżet lub przyzwyczaili się w ten sposób spędzać czas (40%).

93% ankietowanych mieszkańców Gminy Nadarzyn jest zdania, że od grania w gry hazardowe na pieniądze można się uzależnić, a **5%** deklaruje brak wiedzy na ten temat. Z kolei zdaniem **2%** ankietowanych takie uzależnienie nie jest możliwe.

Podsumowanie:

Problem uzależnienia od gier hazardowych na terenie Gminy Nadarzyn praktycznie nie występuje; **95%** respondentów przyznaje, że nie ma doświadczenia z grami hazardowymi.

Dlaczego grywa Pan(i) w gry na pieniądze? Proszę wskazać wszystkie istotne dla Pana(i) powody.

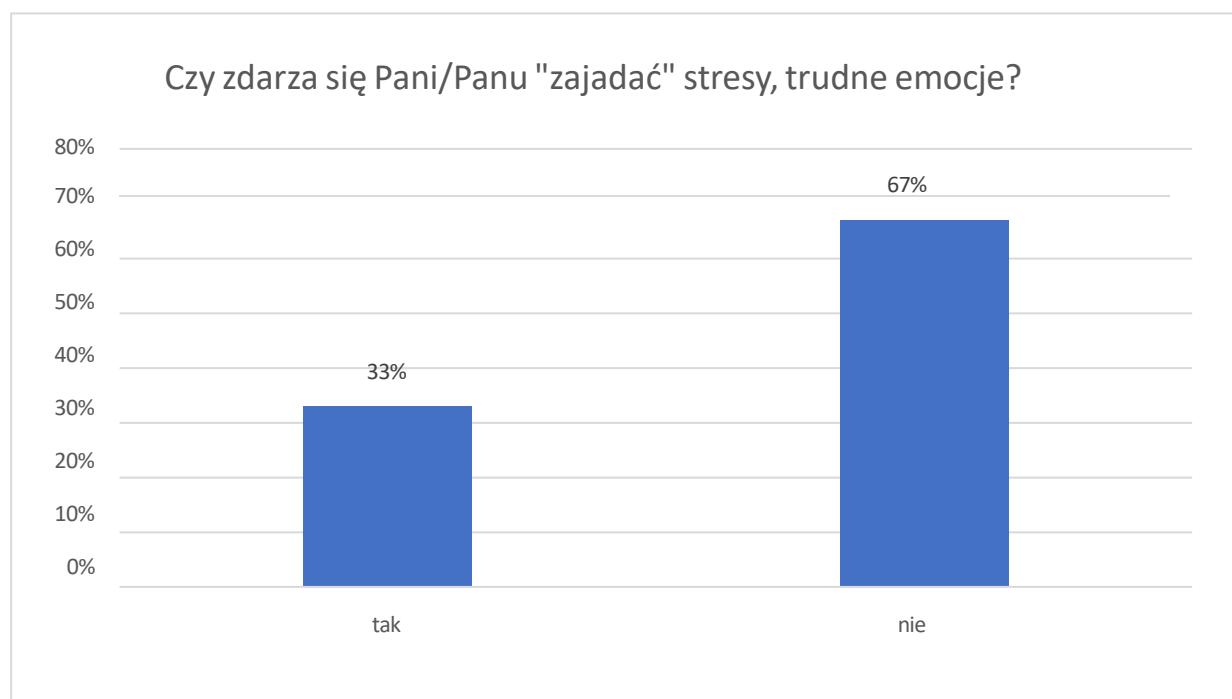

IV4b. Uzależnienia behawioralne – zaburzenia odżywiania

Na rozwój jedzeniowości, podobnie jak na rozwój innych uzależnień behawioralnych, wpływa wiele różnorodnych czynników. Wymienia się wśród nich czynniki genetyczne, środowiskowe i psychologiczne. Wśród tych pierwszych sytuują się predyspozycje, na które nie mamy świadomego wpływu, to czynniki biologiczne.

A czy istnieje coś takiego, jak hormon obżarstwa? Zakłada się, że tak. Hormon nazywa się grelina i działa na układ nagrody w mózgu, wzmacniając uczucie przyjemności związane z jedzeniem. Można się zatem doszukać podobieństwa w działaniu mechanizmów uzależnienia od jedzenia i uzależnienia od substancji psychoaktywnych.

33% badanych dorosłych mieszkańców Gminy Nadarzyn w sytuacjach stresowych reaguje objadaniem się. Co więcej, 21% badanych przyznaje się, że ma problemy z kontrolowaniem zachowań jedzeniowych, co jest typowe dla zachowań kompulsywnych – czyli takich które w wielu przypadkach wymykają się spod kontroli.

Podsumowanie:

33% badanych dorosłych mieszkańców Gminy Nadarzyn w sytuacjach stresowych reaguje objadaniem się. Co więcej, 21% badanych przyznaje się, że ma problemy z kontrolowaniem zachowań jedzeniowych, co jest typowe dla zachowań kompulsywnych – czyli takich, które w wielu przypadkach wymyka się spod kontroli.

IV 5. Przemoc domowa

Przemoc, zarówno ta fizyczna, jak i psychiczna, jest zjawiskiem dość powszechnym w polskiej społeczności. Jest to zjawisko niezwykle trudne do zbadania, ponieważ osoby doświadczające przemocy w różny sposób zniekształcają swoje doświadczenia, np. racjonalizując zachowanie sprawcy lub go usprawiedliwiając. Z tego względu zbadano rozpowszechnienie przemocy fizycznej oraz psychicznej w środowisku lokalnym bez kierowania bezpośredniego pytania o bycie ofiarą lub sprawcą przemocy domowej.

28% mieszkańców Gminy Nadarzyn deklaruje, że ma w swoim otoczeniu osoby doświadczające przemocy domowej, a 29% nie jest pewna, ale podejrzewa, że może do tego dochodzić. Należy pamiętać, że tego rodzaju przemoc jest w dużej mierze zjawiskiem ukrytym i wiele osób jej doświadczających nie zgłasza się po pomoc, ani też nie sygnalizuje, że jej doświadcza.

Posumowanie:

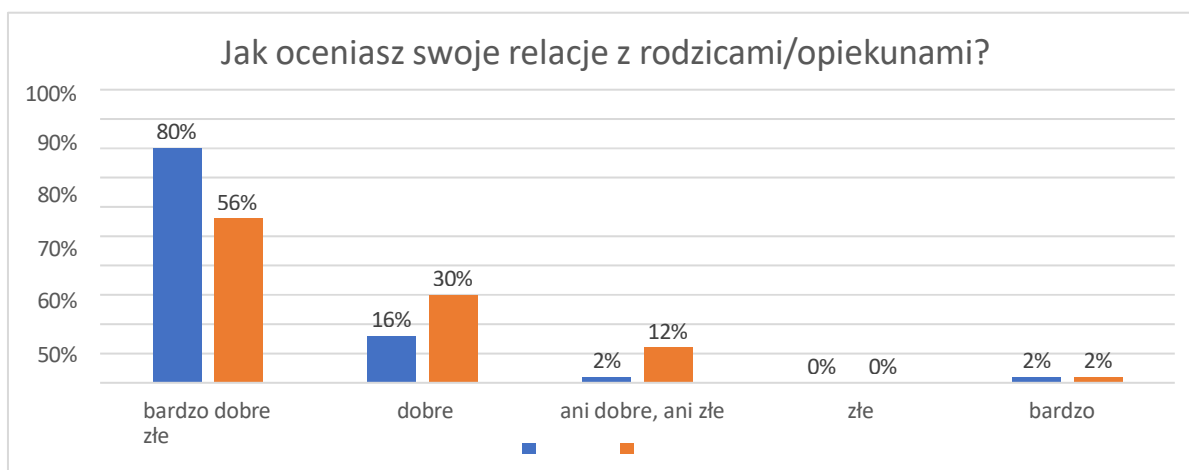
28% mieszkańców Gminy Nadarzyn deklaruje, że ma w swoim otoczeniu osoby doświadczające przemocy domowej, a 29% nie jest pewna, ale podejrzewa, że może do tego dochodzić. Warto zauważyć, że 59% badanej grupy posiada wiedzę na temat miejsc/ instytucji w lokalnym środowisku, gdzie po pomoc może zgłosić się osoba doświadczająca przemocy domowej.

IV 6 a. Problemy społeczne w środowisku dzieci i młodzieży: relacje z rodzicami, nauczycielami oraz rówieśnikami.

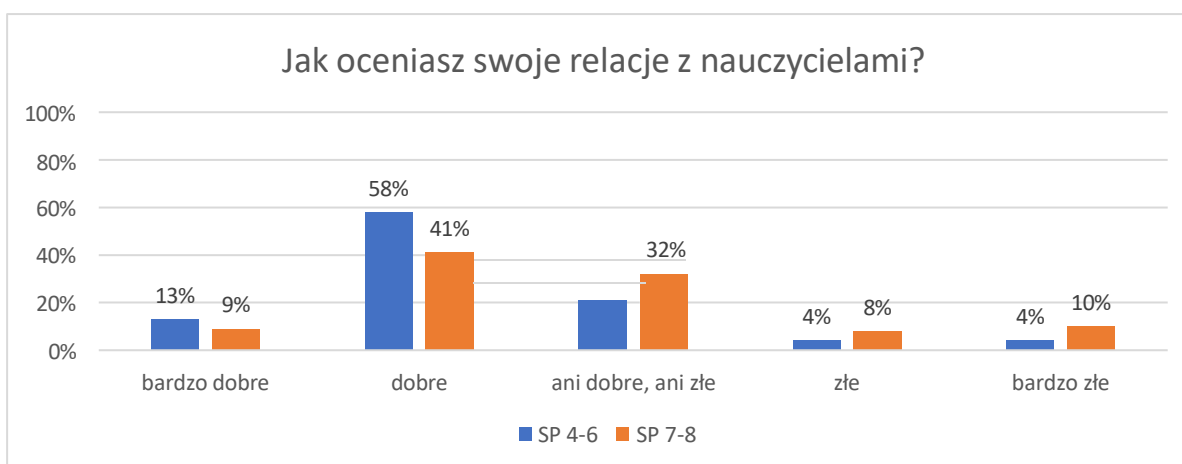
W badaniu wzięli udział uczniowie klas szkół podstawowych Gminy Nadarzyn w przedziale wiekowym: klas 4-6 oraz 7-8.

<i>Liczebność grup badanych</i>	
Szkoły Podstawowe - uczniowie klas 4-6 (SP 4-6)	113
Szkoły Podstawowe - uczniowie klas 7-8 (SP 7-8)	66
ŁĄCZNIE	179

Uczniowie w Gminie Nadarzyn deklarują bardzo dobre lub dobre relacje z opiekunami: SP 4-6: łącznie 96%; SP 7-8: łącznie 86%. Pozytywne relacje rodzinne i umiejętne postępowanie wychowawcze rodziców jest jednym z silniejszych czynników chroniących dorastające dzieci przed angażowaniem się w zachowania ryzykowne/ problemowe.

Ważnym elementem relacji uczniów ze szkołą jest jakość kontaktów z nauczycielami. Jak wynika z przeprowadzonych badań, uczniowie z Gminy Nadarzyn mają w większości **bardzo dobre i dobre relacje z nauczycielami: SP 4-6: łącznie 71%; SP 7-8 łącznie 50%.**

Kolejnym istotnym elementem są relacje z **rówieśnikami** – uczniowie z Gminy Nadarzyn **relacje z rówieśnikami oceniają w większości bardzo dobrze lub dobrze SP 4-6: łącznie 89%; SP 7-8: łącznie 84%.**

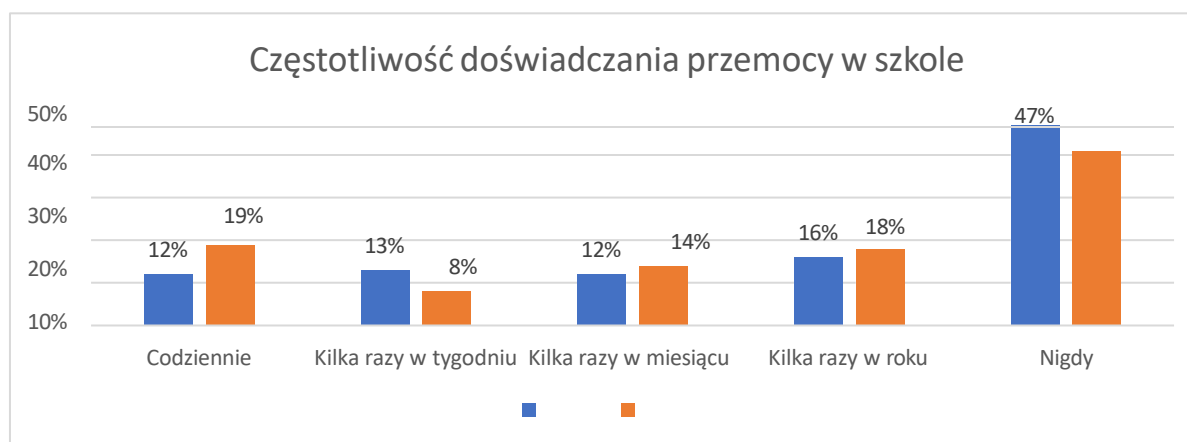
Wnioski:

Powyższe wyniki wskazują na korzystną atmosferę wychowawczą oraz przyjazne środowisko szkolne w Gminie Nadarzyn, co stanowi niezwykle istotny czynnik chroniący przed podejmowaniem zachowań ryzykownych i niepożądanych u dzieci i młodzieży.

IV 6 b. Problemy społeczne w środowisku dzieci i młodzieży-przemoc w szkole, przemoc domowa.

Niepokojące, wydają się dane, że jest grupa uczniów, która przyznaje, że codziennie

doświadcza w szkole przemocy (12% 4-6SP; 19% 7-8 SP). Należy również zwrócić uwagę na fakt, że we wszystkich badanych grupach uczniów pojawiły się deklaracje mówiące o doświadczaniu przemocy w szkole: kilka razy w tygodniu, kilka razy w miesiącu i roku.

Wyniki wskazują, że uczniowie klas 4-6 częściej doświadczają w szkole przemocy psychicznej, natomiast uczniowie klas SP 7-8 częściej padają w szkole ofiarą przemocy fizycznej. Odpowiedzi 24% uczniów klas 4-6 oraz 41% uczniów klas 7-8 wskazują, że są ofiarami przemocy fizycznej ze strony rówieśników.

Jak wynika z przeprowadzonych badań – uczniowie Szkół Gminy Nadarzyn wskazują, iż w ich środowisku dochodzi do agresji słownej (SP 4-6: 33%; SP 7-8: 35%).

Uczniowie zostali zapytani, czy doświadczają przemocy domowej. Uzyskane wyniki wskazują, że przemoc domowa jest obecna w domach uczniów (SP 4-6: 11%; SP 7-8: 8%).

Podsumowanie:

1.Z odpowiedzi udzielonych przez uczniów wynika, że problem przemocy rówieśniczej jest widoczny. 53% młodszych uczniów oraz 59% starszych doświadczyło lub doświadczają przemocy w szkole. Należy zwrócić szczególną uwagę na ten problem. Preferowane byłoby także doskonalenie szkolnych rozwiązań systemowych w zakresie kontroli i profilaktyki zachowań agresywnych. Należy ciągle udoskonalać szkolne systemy przeciwdziałania i reagowania na przemoc, w które włączać trzeba rodziców, od których dzieci młodzież czerpią wzorce w zakresie stosowania przemocy jako rozwiązania codziennych problemów.

2.Uzyskane wyniki badania wskazują, że przemoc domowa jest obecna w domach uczniów Gminy Nadarzyn (SP 4-6: 11%; SP 7-8: 8%).

3.Uczniowie w Gminie Nadarzyn deklarują bardzo dobre lub dobre relacje z rodzicami i opiekunami (SP 4-6: 96%; SP 7-8: 86%). Pozytywne relacje rodzinne i umiejętne postępowanie wychowawcze rodziców jest jednym z silniejszych czynników chroniących

dorastające dzieci przed angażowaniem się w zachowania ryzykowne i problemowe.

IV 6 c. Problemy społeczne w środowisku dzieci i młodzieży-substancje psychoaktywne: alkohol

W pierwszej kolejności uczniowie zostali poproszeni o subiektywną ocenę, czy ich rówieśnicy spożywają alkohol. 19% uczniów klas 4-6 oraz 65% uczniów klas 7-8 przyznało, że ich rówieśnicy piją alkohol. Następnie badanych zapytano o to, w jakich miejscach ich koledzy/koleżanki spożywają alkohol. Uczniowie wskazywali najczęściej na imprezy i dyskoteki (SP 4-6: 41% SP 7-8: 37%) oraz podczas spędzania czasu na świeżym powietrzu (SP 4-6: 36% SP 7-8: 49%).

Jeżeli chodzi o przyczyny z jakich młodzi ludzie sięgają po alkohol, respondenci wskazywali najczęściej na chęć zaimponowania innym (SP 4-6: 42%, SP 7-8: 41%), dla towarzystwa (SP 4-6: 6%, SP 7-8: 23%) oraz, co niepokojące, aby zapomnieć o kłopotach (SP 4-6: 22%, SP 7-8: 23%). W celu zbadania ilu uczniów ma za sobą inicjację alkoholową – zapytano o to jak często zdarza się im pić alkohol. Jak pokazują deklaracje respondentów, inicjację alkoholową ma za sobą 6% uczniów SP 4-6 oraz 26% uczniów SP 7-8.

Uczniowie szkół podstawowych Gminy Nadarzyn deklarujący spożywanie alkoholu, najczęściej sięgają po piwo (SP 4-6: 4%, SP 7-8: 20%) oraz wódkę (SP 4-6: 4%; SP 7-8: 20%).

Wśród powodów z jakich sięgają po alkohol uczniowie, wskazywali na różnorodne przyczyny wskazując głównie na: ciekawość, chęć lepszej zabawy, dla towarzystwa czy pod wpływem znajomych.

Wydaje się, że alkohol w Gminie Nadarzyn jest dość łatwo dostępny dla uczniów, ponieważ 9% uczniów SP 4-6 oraz 23% uczniów SP 7-8 – odpowiedziało, iż zna takie miejsca w swojej okolicy, gdzie osoba niepełnoletnia może bez problemu kupić alkohol.

Większa część (SP 4-6: 40%; SP 7-8: 50%) ankietowanych uczniów ma świadomość spożywania alkoholu i stwierdza, iż każdy może uzależnić się od jego spożywania. Jednakże, nie można bagatelizować faktu, iż część uczniów zgodziła się ze stwierdzeniem, iż piwo nie jest alkoholem (SP 4-6: 9%; SP 7-8: 21%). Co oznacza, że spora część badanych uczniów nie jest świadoma wpływu alkoholu na zdrowie i samopoczucie człowieka.

Podsumowanie:

Spożywanie napojów alkoholowych przez dzieci i młodzież szkolną w Gminie Nadarzyn jest zauważalnym problemem. 6% uczniów klas 4-6 oraz 26% uczniów klas 7-8 deklaruje, że ma za sobą inicjację alkoholową. Planując oddziaływania profilaktyczne kierowane do dzieci i młodzieży warto wykorzystywać proces uczenia się rówieśniczego. Jest to sytuacja, w której

dorastający człowiek czerpie pozytywne poglądy i postawy nie tylko od nauczyciela czy pedagoga, ale głównie od swoich rówieśników.

IV 6 d. Problemy społeczne w środowisku dzieci i młodzieży-substancje psychoaktywne: papierosy

Jak wynika z przeprowadzonych badań, uczniowie często nie wiedzą, czy ich rówieśnicy palą papierosy SP 4-6: 32%, SP 7-8: 17%. Jednakże 28% młodszych i 71% starszych uczniów wskazało, że osoby w ich wieku palą papierosy. Pozostałe 40% uczniów klas 4-6 oraz 12% uczniów klas 7-8 odpowiedziało, że ich rówieśnicy nie palą wyrobów tytoniowych.

Inicjację nikotynową ma za sobą 8% uczniów klas 4-6 oraz 20% uczniów klas 7-8, z czego 6% uczniów młodszych i 8% starszych deklaruje, że spróbowali palenia tylko raz.

Najczęściej wskazywanymi powodami palenia papierosów przez uczniów, którzy mają za sobą inicjację nikotynową była chęć spróbowania czegoś nowego (SP 4-6: 67%; SP 7-8: 31%).

Podsumowanie:

Do palenia papierosów chociaż raz w życiu przyznaje się 8% uczniów młodszych oraz 20% starszych uczniów. Jednocześnie, niepokojący jest względnie bardzo łatwy dostęp dzieci i młodzieży do wyrobów tytoniowych oraz napojów alkoholowych. Jego ograniczenie jest zadaniem leżącym w obowiązku osób dorosłych. Rekomenduje się podejmowanie działań budujących świadomość zagrożenia związanego z poszczególnymi używkami poprzez warsztaty profilaktyczne, szkolenia dla nauczycieli lub pogadanki profilaktyczne dla rodziców.

IV 6 e. Problemy społeczne w środowisku dzieci i młodzieży-substancje psychoaktywne: narkotyki i dopalacze.

Wyniki badań wskazują, że niektórzy uczniowie mogą przejawiać problemy związane z przyjmowaniem narkotyków: 14% uczniów klas 4-6 oraz 36% uczniów klas 7-8 wskazuje, że ich rówieśnicy mają kontakt z narkotykami albo z dopalaczami. Jednocześnie, nie pojawiły się deklaracje uczniów Gminy Nadarzyn, w których przyznaliby, że przyjmowali substancje psychoaktywnych takie jak narkotyki i dopalacze.

Jeżeli chodzi o subiektywną ocenę dostępności narkotyków i dopalaczy, to uczniowie w większości wskazywali, że nie wiedzą czy zdobycie narkotyków lub dopalaczy byłoby łatwe/trudne (SP 4-6: 74%; SP 7-8: 62%). Jednakże, 27% uczniów klas 7-8 twierdzi, że byłoby to łatwe, a 21% uczniów klas 4-6 oraz 11% uczniów klas 7-8 zaznaczyło, że byłoby to trudne. Może to oznaczać, że ci uczniowie lub ich znajomi dokonywali już próby zakupu narkotyków lub dopalaczy.

Kolejno, zapytano uczniów, czy znają w swojej miejscowości miejsca, w których można kupić narkotyki lub dopalacze. Większość badanych nie posiada takiej wiedzy (SP 4-6: 88%, SP 7-8: 73%), aczkolwiek pojawiły się wskazania uczniów wskazujące, gdzie można nabyć te substancje.

Podsumowanie:

Jak wynika z badań problem zażywania substancji psychoaktywnych takich jak narkotyki czy dopalacze nie występuje wśród uczniów szkół Gminy Nadarzyn. Jednakże, należy zwrócić uwagę na profilaktykę narkotykową wśród uczniów. W przypadku zażywania substancji psychoaktywnych bardzo ważne jest prowadzenie regularnych zajęć profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom. Najbardziej sprzyjające okoliczności do kontaktu z substancjami psychoaktywnymi stwarzają wakacje oraz czas wolny, dlatego też dzieci w tym okresie powinny zostać otoczone szczególną uwagą opiekunów i uświadamiane w kwestii niebezpieczeństw, jakie wiążą się z zażywaniem substancji psychoaktywnych. Zaleca się podjęcie obserwacji w placówkach oświatowych, w celu identyfikacji uczniów zażywających środki psychoaktywne.

IV 6 f. Problemy społeczne w środowisku dzieci i młodzieży-spożywanie napojów energetyzujących.

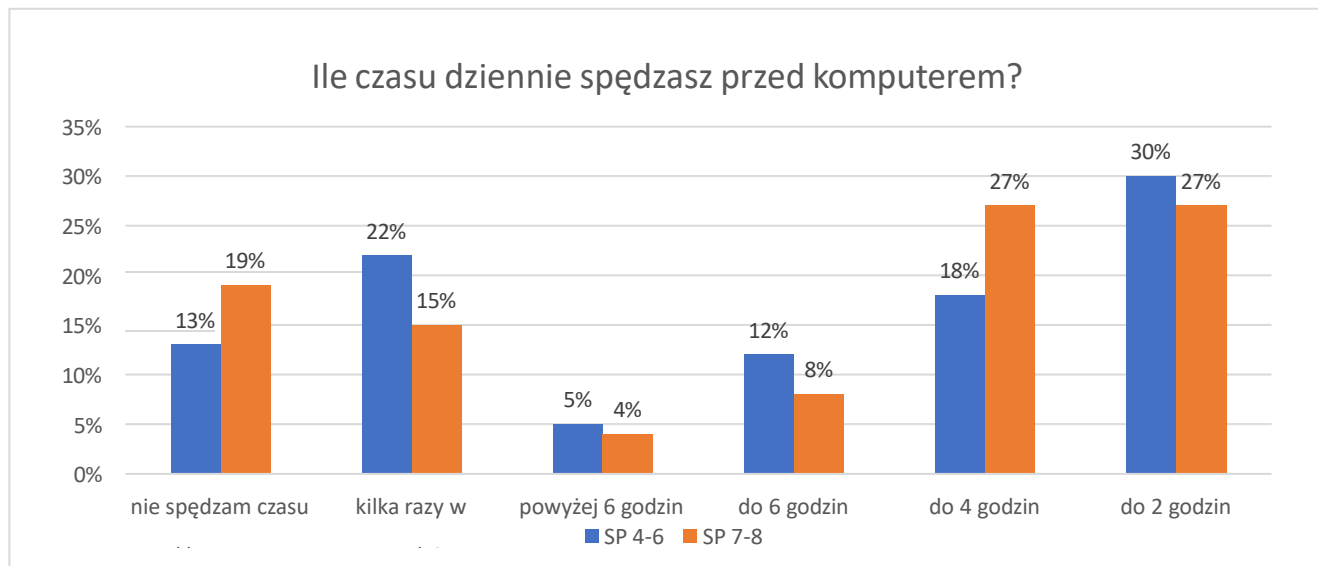
Zbadano przekonania uczniów Gminy Nadarzyn, na temat napojów energetyzujących. 14% uczniów klas SP 4-6 oraz 36% uczniów klas SP 7-8 jest zdania, że napoje energetyczne są zdrowe. Co więcej 25% uczniów z młodszej grupy oraz 58% uczniów starszych deklaruje, że pije napoje energetyczne. Uczniowie deklarujący spożywanie napojów energetycznych, najczęściej wskazywali, że piją je raz w miesiącu. Pojawiały się również odpowiedzi uczniów, mówiące o przyjmowaniu tych napojów codziennie.

Podsumowanie:

1. Wśród 14% uczniów klas SP 4-6 oraz 36% uczniów klas SP 7-8 panuje przekonanie, że napoje energetyczne są zdrowe.
2. Niepokoi fakt, że 25% uczniów z młodszej grupy oraz 58% uczniów starszych deklaruje, że pije napoje energetyczne. Uczniowie deklarujący spożywanie napojów energetycznych, najczęściej wskazywali, że piją je raz w miesiącu, ale pojawiały się również odpowiedzi uczniów, mówiące o przyjmowaniu tych napojów codziennie.

V 6 g. Problemy społeczne w środowisku dzieci i młodzieży: uzależnienia behawioralne: Internet, smartfon, hazard.

Uczniowie szkół podstawowych Gminy Nadarzyn najczęściej spędzają przed komputerem do 4 godzin dziennie (SP 4-6: 18%; SP 7-8: 27%) oraz co niepokojące nawet powyżej 6 godzin dziennie (SP 4-6: 5%; SP 7-8: 4%).

Zapytano uczniów, ile czasu w ciągu dnia poświęcają na granie w gry komputerowe.

Optymistyczne są wskazania 25% uczniów klas 4-6 oraz 37% uczniów klas 7-8 mówiące, że nie grają w gry komputerowe. Natomiast, warto zwrócić uwagę, że najwięcej czasu na gry komputerowe poświęcają uczniowie młodszych klas.

Należy tutaj zaznaczyć, że dzieci i młodzież, tak samo jak dorośli, nie zawsze potrafią dokonać „uczciwej” samooceny swoich negatywnych przyzwyczajzeń czy nawyków, dlatego należy mieć na uwadze, że ten odsetek w rzeczywistości może być jeszcze wyższy. Niepokój budzi ilość czasu spędzanego na korzystaniu z komputera i telefonu komórkowego. Uczniowie spędzają dziennie w ten sposób nawet powyżej 5/6 godzin dziennie (komputer: SP 4-6: 5%; SP 7-8: 4%, telefon: SP 4-6: 12%; SP 7-8: 27%). Oznaczać to może, że po zakończonych lekcjach są to ich jedyne formy spędzania czasu.

Jeżeli chodzi o **powody korzystania z telefonu komórkowego** na pierwszym miejscu znajdują się: słuchanie muzyki (SP 4-6: 30%), portale społecznościowe (SP 7-8: 28%) oraz oglądanie tzw. memów (SP 4-6: 14%; SP 7-8: 15%). Łącznie 81% uczniów klas 4-6 oraz 65% uczniów klas 7-8 deklaruje, że brak dostępu do Internetu nie miałby dla nich znaczenia lub też wpływ ten byłby niewielki.

Aczkolwiek, spora część uczniów, szczególnie starszych przyznaje, że odczułaby brak dostępu do Internetu (SP 4-6 – 14%; SP 7-8 – 21%). Jednocześnie 5% uczniów klas 4-

6 oraz 14% klas 7-8 stwierdziło, że korzystanie z Internetu jest dla nich na tyle istotne, że brak takiej możliwości odczuli by bardzo negatywnie.

19% uczniów SP 4-6 oraz 40% uczniów klas SP 7-8 doświadczyło w przestrzeni internetowej zjawiska hatingu, nazywanego potocznie przez uczniów „hejtowaniem”. Polega ono na otrzymywaniu obraźliwych komentarzy atakujących bezpośrednio osobę. Komentarze takie są widoczne publicznie w serwisach społecznościowych i często występują w formie zmasowanej – jeden negatywny komentarz powoduje falę kolejnych.

Uczniowie dość często otrzymywali wiadomości z obelgami (SP 4-6 - 25%; SP 7-8- 33%) oraz często ich prywatna wiadomość była udostępniana innej osobie (SP 4-6 - 16%; SP 7-8 - 33%).

Uczniowie z Gminy Nadarzyn w sporej większości (SP 4-6: 81%, SP 7-8: 78%) nie mają doświadczenia z hazardowymi grami na pieniądze. Jednakże, 16% uczniów SP 4-6 oraz 20% uczniów starszych miało do czynienia z taką formą hazardu.

Podsumowanie:

1. Niepokój budzi ilość czasu spędzanego na korzystaniu z komputera i telefonu komórkowego przez uczniów. Należy mieć na uwadze, iż trzeba wspierać wszelkie inicjatywy rozwijające różnorodne pasje uczniów, tak aby były bardziej atrakcyjną formą spędzania czasu po szkole, niż surfowanie po stronach internetowych oferujących niewiele wartościowych treści. Istotne jest, aby włączyć w działania rodziców, którzy mają możliwość nadzorowania tego, jak ich dzieci wykorzystują domowe komputery i inne urządzenia z dostępem do Internetu.

2. W perspektywie wyników na temat funkcjonowania badanych uczniów w Internecie konieczna wydaje się również szeroka edukacja z zakresu bezpiecznego korzystania z Internetu, czyli wspieranie świadomości prawnej uczniów, rozwijanie umiejętności ochrony przed niebezpiecznymi sytuacjami, czy poszerzanie wiedzy z zakresu ochrony własnych danych.

3. Pozytywnie należy ocenić małą skłonność uczniów do korzystania z gier hazardowych, pomimo iż internetowe gry „na pieniądze” zaczynają być coraz bardziej popularne wśród dzieci i młodzieży (81% uczniów SP 4-6 oraz 78% SP 7-8 nigdy w nie grało). Warto zaznajomić uczniów z tematyką powstawania uzależnienia od hazardu, na przykład poprzez przeprowadzenie warsztatów profilaktycznych.

Podsumowanie diagnozy

1. W opinii mieszkańców Gminy Nadarzyn najistotniejszymi problemami społecznymi są: uzależnienie od papierosów (77%), nadużywanie energetyków przez dzieci i młodzież (77%), uzależnienia behawioralne (75%) oraz uzależnienie od alkoholu (73%). Z kolei w kwestii zjawisk uzależnień bardzo powszechnymi w ich środowisku są: nikotynizm (74%), sieciologizm (71%) oraz alkoholizm (67%).

2. Jak wynika z przeprowadzonych badań 90% mieszkańców dostrzega potrzebę realizacji działań z zakresu profilaktyki uzależnień. Świadczyć to może o wysokim poziomie wiedzy mieszkańców na temat tego, jak istotne jest ograniczanie rozmiarów używania lub nadużywania substancji psychoaktywnych. Badani wskazali na potrzebę organizacji: wsparcia psychologicznego dla rodzin (33%), prowadzenia warsztatów profilaktycznych dla uczniów (21%), otwartych konsultacji z terapeutą uzależnień (19%), ogólnopolskich kampanii profilaktycznych (15%) oraz wsparcia dzieci w integracji po izolacji pandemicznej (12%).

Rekomendowane działania dla dorosłych mieszkańców:

1. Organizowanie szkoleń i kursów mających na celu podnoszenie kompetencji zatrudnionej kadry oraz zaangażowanie tych podmiotów w prowadzenie kampanii społecznych.
2. Wprowadzanie do podstawowej opieki zdrowotnej programów wczesnego rozpoznawania i krótkiej interwencji (WRKI) wobec osób pijących alkohol ryzykownie i szkodliwie.
3. Organizowanie szkoleń dla lekarzy i pielęgniarek w zakresie rozpoznawania wzorów spożywania alkoholu przez pacjentów i podejmowania interwencji wobec osób pijących alkohol ryzykownie i szkodliwie.
4. Przeprowadzenie kampanii informacyjnej na temat konsekwencji prowadzenia pojazdów pod wpływem alkoholu oraz podejmowanie działań mających na celu zmianę przekonań i postaw uczestników ruchu drogowego poprzez wzmacnianie postawy- braku tolerancji dla spożywania alkoholu wśród osób kierujących pojazdami. (Współpraca z Policją, na przykład w celu rozpowszechniania przez nich ulotek, broszur i materiałów edukacyjnych podczas kontroli drogowych na temat wpływu alkoholu na organizm).
5. Podjęcie działań profilaktycznych wykorzystując przy tym strategię informacyjną mającą na celu edukację mieszkańców z zakresu szkodliwości nikotyny na zdrowie palacza i osób w jego najbliższym otoczeniu.
6. Wskazane jest zwrócenie szczególnej uwagi na dostępność oraz rozpowszechnienie

informacji na temat działań podejmowanych przez władze lokalne w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od narkotyków i dopalaczy, a także rozpowszechniania wiedzy o negatywnych skutkach ich zażywania.

Rekomendowane działania dla środowiska szkolnego zgodnie z zaleceniami zawartymi w diagnozie lokalnej:

1. Organizacja spotkań, pogadanek, zajęć i warsztatów dla uczniów, które będą miały na celu:

- a. uwrażliwienie młodych internautów na problem cyberprzemocy,
- b. poznanie zasad ochrony danych osobowych w Internecie przez uczniów,
- c. uczenie zasady stosowania ograniczonego zaufania do osób poznanych w sieci oraz postawy wzajemnego szacunku w Internecie,
- d. kształtowanie postaw uczniów sprzyjających podejmowaniu racjonalnych decyzji związanych z czasem i doborem treści programów komputerowych oraz Internetu
- e. promowanie zasad zdrowego stylu życia,
- f. podnoszenie świadomości uczniów dotyczących ograniczeń prawnych wynikających z korzystania z sieci,
- g. ukazanie wpływu hazardu na funkcjonowanie młodego człowieka, poznanie alternatywnych form spędzania wolnego czasu,
- h. uświadomienie wartości pieniądza,
- i. przedstawienie chorób związanych z zaburzeniami odżywiania,
- j. pokazanie jak budować pozytywny obraz samego siebie.

2. Poszerzanie wiedzy i kompetencji nauczycieli oraz rodziców poprzez szkolenia i spotkania otwarte w tematyce:

- a. przyczyn wchodzenia w uzależnienie, charakterystyki substancji psychoaktywnych, przedstawienia mechanizmu i konsekwencji uzależnienia, zwrócenie uwagi na różne formy uzależnienia;
- b. wskazania miejsca nauczyciela i rodzica w procesie szeroko pojętej profilaktyki uzależnień;
- c. ukazania znaczenia i oczekiwanych skutków programów profilaktycznych, sposobów wyjścia z uzależnienia;
- d. ukazania roli komunikacji w relacjach z dzieckiem i uczniem;
- e. przekazanie rzetelnej i dokładnej wiedzy o specyfice czynności uzależniających oraz ich wpływie na organizm i psychikę młodych ludzi, omówienie poszczególnych czynności tj. pracoholizm, internetoholizm, jedzenioholizm, zakupoholizm i uzależnienie od hazardu, gier, zakładów, seksu;
- f. omówienie: ZUI – Zespół Uzależnienia od Internetu, wpływ komputera i Internetu na młodego człowieka, rodzaje aktywności dzieci i młodzieży w sieci, zalety korzystania z Internetu;
- g. jak chronić własne dziecko – poradnik dla wychowawców klas i nauczycieli, sposoby ochrony dzieci przed zagrożeniami w sieci.

IV 7a Diagnoza problemów alkoholowych i narkotykowych obejmująca informacje dotyczące przestępstw i czynów karalnych popełnionych z ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii- informacja o działaniach policji

Od 1 stycznia do 30 września 2022 r. nietrzeźwi kierujący spowodowali 38 zdarzeń drogowych. Natomiast w 2023 r. , w tym samym okresie odnotowano 41 zdarzeń drogowych z udziałem nietrzeźwych kierowców. Porównując dane należy stwierdzić, że nieznacznie wzrosła liczba przedstawionych zdarzeń drogowych. Jeśli chodzi o zgłoszenia dokonane przez mieszkańców dotyczące używania środków odurzających, analiza porównawcza wygląda następująco : w 2022 roku odnotowano 2 zagrożenia, 2 nie potwierdzono; w 2023 roku odnotowano 4 zagrożenia, 4 nie potwierdzono. Analiza zagadnień kryminalnych w latach 2022-2023 dowodzi spadek przestępstw dotyczących narkotyków, o czym świadczą następujące dane: w 2022r. potwierdzono 13 przestępstw i 13 wykryto (100%), a w 2023r. potwierdzono 6 przestępstw i wykryto 6 (100%).

Komisariat Policji w Nadarzynie realizował również zadania z zakresu profilaktyki. W ramach prowadzenia działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii policjanci uczestniczyli w spotkaniach i pogadankach profilaktycznych. Głównym tematem tych spotkań były następujące problemy:

- a) stan bezpieczeństwa na drogach, głównych ciągach komunikacyjnych;
- b) stan bezpieczeństwa w szkołach jak i drogach do szkoły;
- c) prewencji kryminalnej ukierunkowanej na wszelkie przejawy demoralizacji wśród młodzieży, w tym przekazanie informacji
- d) pojawiających się zagrożeniach, sposoby postępowania w przypadku zaistnienia sytuacji naruszających normy prawne oraz
- e) odpowiedzialności prawnej jak i karnej nieletnich.

IV 7b Diagnoza problemów alkoholowych i narkotykowych obejmująca informacje - rynku alkoholowego (w tym dostępności alkoholu) na terenie Gminy Nadarzyn.

a) w 2022 roku Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wydała 28 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych:

- poza miejscem sprzedaży wydano 22 zezwolenia, w tym:
  - o zawartości alkoholu do 4,5 % oraz piwo – 7 zezwoleń,
  - o zawartości alkoholu od 4,5% do 18% z wyjątkiem piwa – 8 zezwoleń,

- o zawartości powyżej 18 % alkoholu – 7 zezwoleń,
- w miejscu sprzedaży wydano 6 zezwoleń , w tym:
  - o zawartości alkoholu do 4,5% oraz piwo – 3 zezwolenia,
  - o zawartości alkoholu od 4,5% do 18% z wyjątkiem piwa – 1 zezwolenie,
  - o zawartości powyżej 18 % alkoholu – 2 zezwolenia
- b) w 2022 roku członkowie GKRPA przeprowadzili 24 kontrole punktów sprzedaży napojów alkoholowych na terenie gminy Nadarzyn
- c) w 2022 roku wydano 17 decyzji o wygaśnięciu zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, w tym:
  - likwidacja punktu sprzedaży – 9 decyzji,
  - upływ terminu ważności – 8 decyzji

Do Komisji nie wpłynęły żadne skargi dotyczące sprzedaży napojów alkoholowych niezgodnie z przepisami ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

V CEL GŁÓWNY, CELE SZCZEGÓŁOWE ORAZ ZADANIA PROGRAMU

Celem głównym Programu jest ograniczenie negatywnych skutków zdrowotnych i społecznych, wynikających z nadużywania alkoholu, innych substancji psychoaktywnych i zachowań ryzykownych podejmowanych przez mieszkańców gminy Nadarzyn, w szczególności przez dzieci i młodzież.

Cel główny będzie realizowany poprzez cele szczegółowe:

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych, współuzależnionych lub zagrożonych uzależnieniem od alkoholu i narkotyków.

1.1. Wspieranie placówek leczenia uzależnień.

1.2.. Zwiększenie dostępności działań prowadzonych poza placówkami leczenia uzależnień na rzecz osób problemowo używających substancji oraz osób uzależnionych ;

2.Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, problemy narkomanii i uzależnień behawioralnych pomocy psychologicznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą domową

2.1. Praca z dziećmi z rodzin z problemem alkoholowym oraz narkotykowymi i innymi;

2.2. Przeciwdziałanie przemocy domowej.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym.

3.1. Profilaktyka dzieci i młodzieży.

3.2. Prowadzenie badań dotyczących używania substancji psychoaktywnych przez młodzież oraz

ewaluacja programów profilaktycznych.

3.3. Edukacja publiczna w zakresie profilaktyki uzależnień.

3.4. Ograniczenie spożywania alkoholu przez kobiety w ciąży oraz budowanie systemu wsparcia i terapii dla dzieci ze Spektrum Płodowych Zaburzeń Alkoholowych (FASD) i ich rodziców/opiekunów.

3.5. Przeciwdziałanie uzależnieniom behawioralnym jako element gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii.

3.6. Edukacja publiczna w zakresie uzależnień behawioralnych.

4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych oraz narkotykowych i innych.

5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

6. Finansowanie działań ze środków pochodzących ze sprzedaży napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml.

VI.1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych, współuzależnionych lub zagrożonych uzależnieniem od alkoholu i narkotyków.

VI.1.1. Wspieranie placówek leczenia uzależnień.

Lp.	Zadania szczegółowe	Mierniki osiągnięcia celu	Realizatorzy	Termin
1.	Zakup świadczeń grupowych , w tym zakup ponadpodstawowego programu terapii uzależnienia lub elementów brakujących do programu podstawowego, ponadpodstawowego i pogłębionego, tak aby pacjenci otrzymali zindywidualizowaną i kompleksową ofertę.	1. Liczba zakupionych świadczeń grupowych. 2. Liczba odbiorców.	Gmina Nadarzyn	Rok 2024-2027
2.	Zakup świadczeń indywidualnych (sesje indywidualne), w tym zakup ponadpodstawowego programu terapii uzależnienia lub elementów brakujących do programu podstawowego, ponadpodstawowego i pogłębionego, tak aby pacjenci otrzymali zindywidualizowaną i kompleksową ofertę.	1. Liczba zakupionych świadczeń indywidualnych. 2. Liczba odbiorców. 3. Liczba zakupionych publikacji.	Gmina Nadarzyn	Lata 2024-2027

3.	Poszerzenie oferty placówek leczenia uzależnienia od alkoholu o programy ograniczania picia alkoholu: 1.zakup świadczeń (programów); 2.finansowanie szkoleń terapeutów w zakresie umiejętności pracy terapeutycznej ukierunkowanej na ograniczenie spożywania alkoholu przez pacjentów.	1.Liczba zakupionych programów. 2.Liczba odbiorców. 3.Liczba szkoleń. 4.Liczba uczestników szkolenia.		Lata 2024- 2027
4.	Zakup programów pomocy psychologicznej i psychoterapii dla osób doświadczających przemocy i osób stosujących przemoc domową.	1.Liczba zakupionych programów. 2.Liczba odbiorców.		Lata 2024- 2027
17.	Inne			

VI.1.2.Zwiększenie dostępności działań prowadzonych poza placówkami leczenia uzależnień na rzecz osób problemowo używających substancji oraz osób uzależnionych.

Lp.	Zadania szczegółowe	Mierniki osiągnięcia celu	Realizatorzy	Termin
1.	<p>Prowadzenie Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego. Podstawowe zadania punktu konsultacyjnego to:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● motywowanie zarówno osób uzależnionych, jak i członków ich rodzin do podjęcia psychoterapii w placówkach leczenia uzależnienia, kierowanie do leczenia specjalistycznego oraz do skorzystania z pomocy grup samopomocowych; ● motywowanie osób pijących ryzykownie i szkodliwie oraz osób używających narkotyków do zmiany zachowania; ● udzielanie wsparcia osobom po zakończonym procesie terapii uzależnień (np. przez rozmowy podtrzymujące, uruchomienie przy punkcie konsultacyjnym grupy wsparcia); ● rozpoznanie zjawiska przemocy domowej, udzielenie 	<p>1.Liczba zatrudnionych specjalistów.</p> <p>2.Liczba udzielonych porad/informacji/konsultacji.</p> <p>3.Liczba osób objętych działaniami Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego.</p>	<p>Urząd Gminy w Nadarzynie. Pełnomocnik Wójta ds. uzależnień</p> <p>GKRPA</p>	Lata 2024- 2027

	<p>informacji o możliwościach powstrzymania przemocy, stosownego wsparcia i pomocy;</p> <ul style="list-style-type: none"> ● inicjowanie interwencji w przypadku diagnozy przemocy domowej; ● gromadzenie aktualnych informacji na temat dostępnych miejsc pomocy i kompetencji poszczególnych służb i instytucji z terenu gminy, które powinny być włączone w systemową pomoc dla rodziny. <p>Zatrudnienie specjalisty psychoterapii uzależnień, psychologa, psychologa dziecięcego, radcy prawnego/prawnika, i innych specjalistów.</p>			
2.	<p>Zapobieganie problemom wynikającym z picia alkoholu przez osoby starsze poprzez:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. uświadamianie osobom starszym, ich rodzinom i osobom zawodowo opiekującym się osobami starszymi ryzyka spożywania alkoholu w starszym wieku jako istotny element edukacji publicznej; 2. informowanie w szerokim zakresie o zagrożeniach związanych z używaniem alkoholu w starszym wieku; 3. uczenie profesjonalistów (pracowników ochrony zdrowia, pomocy społecznej, działaczy organizacji pozarządowych) umiejętności rozpoznawania wzorów używania alkoholu, motywowania osób starszych do abstynencji lub ograniczenia picia oraz uwzględnienia specyfiki wynikającej z wieku i możliwości starszych pacjentów w leczeniu odwykowym. 	<p>1. Liczba spotkań, konferencji, warsztatów, szkoleń, w tym w ramach Nadarzyńskich Dni Profilaktyki i Zdrowego Stylu Życia.</p> <p>2. Liczba uczestników.</p>	<p>Urząd Gminy w Nadarzynie. GKRPA GOPS.</p>	<p>Lata 2024-2027</p>

3.	Streetworking – praca prowadzona na ulicy, polegająca na dotarciu z pomocą w miejsce przebywania klienta (jak np. pedagogika ulicy). Metoda ta umożliwia pomaganie ludziom dotychczas izolowanym, odtrącanym i wykluczonym. Pozwala na docieranie ze wsparciem do wielu wykluczonych grup społecznych, m.in. osób uzależnionych nieleczących się, osób w kryzysie bezdomności – w miejscach ich przebywania (tj. na ulicach, działkach, w miejscach niemieszkalnych, wybranych dzielnicach miast).	Liczba interwencji. Liczba osób.	GOPS Straż Gminna.	Lata 2024- 2027
----	---	-------------------------------------	--------------------------	-----------------------

VI.2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, problemy narkomanii i uzależnień behawioralnych pomocy psychologicznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą domową

VI.2.1. Praca z dziećmi z rodzin z problemem alkoholowym oraz narkotykowymi i innymi.

Lp.	Zadania szczegółowe	Mierniki osiągnięcia celu	Realizatorzy	Termin
1.	Realizacja działań podnoszących kompetencje i wspierających osoby pracujące w obszarze wsparcia dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym/problemem używania innych substancji psychoaktywnych i innymi, w tym finansowanie/dofinansowanie: <ul style="list-style-type: none"> ● szkoleń i kursów specjalistycznych w zakresie pracy z dziećmi i rodzinami z problemem alkoholowym, problemem używania innych substancji psychoaktywnych lub problemem przemocy oraz w zakresie prowadzenia zajęć opiekuńczo-wychowawczych i ogólnorozwojowych; 	1.Liczba szkoleń. 2.Liczba porad, seminariów, konferencji w tym w ramach Nadarzyńskich Dni Profilaktyki i Zdrowego Stylu Życia. 3.Liczba uczestników.	PWD „Ognisko Tęcza” GOPS	Lata 2024- 2027

	<ul style="list-style-type: none"> ● superwizji lub konsultacji dla wychowawców udzielających pomocy psychologicznej dzieciom i rodzinom z problemem alkoholowym/ problemem używania innych substancji psychoaktywnych/ problemem przemocy w rodzinie; ● lokalnych narad, seminariów i konferencji w zakresie wdrażania systemu pomocy dziecku i rodzinie z problemem alkoholowym i innymi uzależnieniami; ● badań ewaluacyjnych programów pomocy dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym/problemem używania innych substancji psychoaktywnych oraz programów profilaktycznych mających na celu rozwój psychospołecznych umiejętności dzieci. 	4.Liczba badań.		
		5.Liczba diagnoz.		
2.	<p>Realizacja działań z obszaru wsparcia psychologicznego dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym/problemem używania innych substancji psychoaktywnych, w tym finansowanie:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● funkcjonowania PWD „Ognisko Tęcza”(koszty związane z prowadzeniem placówek); ● zatrudnienia pracowników merytorycznych w placówkach wsparcia dziennego realizujących zadania określone w gminnym programie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii; ● programów realizowanych przez PWD „Ognisko Tęcza” tj. kosztów wykraczających poza etaty wychowawców, np. związane z wyjazdami, dodatkowymi materiałami do pracy itd.; w tym Nadarzyńskie Dni Profilaktyki i Zdrowego Stylu Życia i inne. ● wyjazdów będących integralnym elementem całorocznego programu pracy placówki; ● dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych. 	<p>1.Liczba dzieci objętych wsparciem.</p> <p>2.Liczba realizowanych programów.</p> <p>3.Liczba podjętych działań.</p>	<p>PWD „Ognisko Tęcza” GOPS</p>	<p>Lata 2024-2027</p>

3.	<p>Realizacja działań podnoszących kompetencje i wspierających rodziców dzieci z rodzin z problemem alkoholowym/problemem używania innych substancji psychoaktywnych, w tym finansowanie/dofinansowanie:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● warsztatów/szkoleń rozwijających umiejętności wychowawcze dla rodziców/dziadków/opiekunów; ● włączania rodziców w elementy programu realizowanego z dziećmi, zarówno te realizowane w formie stacjonarnej, jak i wyjazdowej (obozy, wycieczki), aktywności wykonywane wspólnie przez rodziców z dziećmi; ● programów związanych ze wsparciem rodziców w ich sytuacji życiowej, społecznej (poradnictwo, konsultacje). 	<p>1.Liczba działań/warsztatów /szkoleń/programów.</p> <p>2.Liczba uczestników.</p>	<p>PWD „Ognisko Tęcza” GOPS</p>	<p>Lata 2024- 2027</p>
----	--	---	---	--------------------------------

VI.2.2.Przeciwdziałanie przemocy domowej

Lp.	Zadania szczegółowe	Mierniki osiągnięcia celu	Realizatorzy	Termin
1.	<p>Upowszechnianie informacji dotyczących zjawiska przemocy domowej i możliwości przeciwdziałania przemocy w rodzinach, w szczególności z problemem alkoholowym:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych na temat zjawiska przemocy domowej, w tym przemocy wobec dzieci (czym jest przemoc, jakie są jej mechanizmy, jakie niesie konsekwencje itp.), a także możliwości uzyskania pomocy (przede wszystkim bezpłatnej) i miejsc, które taką pomoc świadczą oraz włączanie się w ogólnopolskie akcje promujące życie rodzinne bez przemocy. 	<p>1.Liczba szkoleń.</p> <p>2.Liczba narad, seminariów, konferencji w tym w ramach Nadarzyńskich Dni Profilaktyki i Zdrowego Stylu Życia.</p> <p>3.Liczba uczestników.</p> <p>4. Liczba upowszechnionych materiałów.</p>	<p>ZI Urząd Gminy Placówki oświatowe Policja PWD „Ognisko Tęcza” GOPS</p>	<p>Lata 2024- 2027</p>
2.	<p>Prowadzenie i finansowanie programów profilaktyki przemocy domowej (szkolenia, warsztaty, treningi dla rodziców/opiekunów).</p>	<p>1.Liczba programów.</p> <p>2.Liczba uczestników.</p>	<p>Placówki oświatowe Urząd Gminy GKRPA</p>	<p>Lata 2024- 2027</p>

			GOPS	
3.	Podnoszenie kompetencji przedstawicieli instytucji działających w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej poprzez organizowanie i finansowanie szkoleń, konferencji, warsztatów, treningów itp.	1.Liczba programów. 2.Liczba uczestników.	Urząd Gminy GKRPA GOPS	Lata 2024- 2027
4.	Zwiększenie dostępności i podniesienie jakości pomocy dla osób doznających przemocy domowej.	1.Liczba osób, które skorzystały z pomocy.	Urząd Gminy GKRPA GOPS	Lata 2024- 2027
5.	Podejmowanie działań interwencyjnych i edukacyjnych adresowanych do osób stosujących przemoc domową.	1.Liczba interwencji.	Policja ZI GOPS	Lata 2024- 2027
6.	Prowadzenie lokalnych diagnoz na temat zjawiska przemocy domowej, w szczególności z problemem alkoholowym.	1.Liczba diagnoz.	ZI GOPS	2025 i 2027

VI.3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym

VI.3.1.Profilaktyka dzieci i młodzieży

Lp.	Zadania szczegółowe	Mierniki osiągnięcia celu	Realizatorzy	Termin
1.	Realizacja programów profilaktycznych z zakresu profilaktyki uniwersalnej , które znalazły się w bazie programów rekomendowanych w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego (www.programyrekomendowane.pl) Finansowanie/ dofinansowanie: <ul style="list-style-type: none"> ● szkoleń przygotowujących realizatorów/trenerów programu; ● materiałów niezbędnych do realizacji programu; ● wynagrodzenia dla realizatorów. 	1.Liczba szkoleń. 2.Liczba narad, seminariów, konferencji w tym w ramach Nadarzyńskich Dni Profilaktyki i Zdrowego Stylu Życia. 3.Liczba uczestników.	PWD „Ognisko Tęcza” GOPS Placówki oświatowe	Lata 2024- 2027

2.	<p>Realizacja programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży, które nie znajdują się w bazie programów rekomendowanych w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego, ale spełniają standardy profilaktyki opartej na naukowych podstawach i wykorzystują przede wszystkim wiodące strategie profilaktyczne.</p> <p>Finansowanie/ dofinansowanie:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● szkoleń przygotowujących realizatorów/trenerów programu; ● materiałów niezbędnych do realizacji programu; ● wynagrodzeń dla realizatorów. 	<p>1. Liczba programów. 2. Liczba szkoleń. 3. Liczba uczniów .</p>	<p>PWD „Ognisko Tęcza” GOPS Placówki oświatowe</p>	<p>Lata 2024- 2027</p>
3.	<p>Realizacja programów profilaktycznych dla rodziców i aktywna współpraca z nimi w obszarze profilaktyki.</p> <p>Finansowanie/ dofinansowanie:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● szkoleń przygotowujących realizatorów/trenerów programów rekomendowanych (patrz punkt 1) skierowanych do rodziców; ● materiałów niezbędnych do realizacji programu; ● wynagrodzeń dla realizatorów. 	<p>1. Liczba programów. 2. Liczba rodziców. 3. Liczba przeszkolonych trenerów.</p>		<p>Lata 2024- 2027</p>
4.	<p>Działania służące poprawie klimatu szkoły. Finansowanie/ dofinansowanie:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● programów/szkoleń podnoszących kompetencje nauczycieli w skutecznym zarządzaniu/kierowaniu pracą uczniów na lekcjach, rozwijaniu umiejętności psychospołecznych uczniów; ● programów zapobiegających wypaleniu zawodowemu nauczycieli; ● programów/szkoleń przygotowujących nauczycieli do reagowania na przejawy przemocy rówieśniczej. 	<p>1. Liczba szkoleń. 2. Liczba osób uczestniczących w szkoleniach.</p>		<p>Lata 2024- 2027</p>
5.	<p>Realizacja programów profilaktycznych z zakresu profilaktyki selektywnej i wskazującej, które znalazły się w bazie programów rekomendowanych w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego. Finansowanie/</p>	<p>1. Liczba programów.</p>		<p>Lata 2024- 2027</p>

	dofinansowanie: <ul style="list-style-type: none"> • szkoleń przygotowujących realizatorów/trenerów programu; • materiałów niezbędnych do realizacji programu; • wynagrodzeń dla realizatorów, 	2.Liczba szkoleń. 3. Liczba uczestników.		
6.	Realizacja programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży z grup podwyższonego ryzyka, które nie znajdują się w bazie programów rekomendowanych w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego, ale spełniają standardy profilaktyki opartej na naukowych podstawach i wykorzystują przede wszystkim wiodące strategię profilaktyczne. Finansowanie/ dofinansowanie: <ul style="list-style-type: none"> • szkoleń przygotowujących realizatorów/trenerów programu; • materiałów niezbędnych do realizacji programu • wynagrodzeń dla realizatorów 	1. Liczba programów. 2.Liczba uczestników. 3.Liczba szkoleń.		Lata 2024- 2027
	Realizowanie krótkich interwencji profilaktycznych. Rekomenduje się finansowanie/ dofinansowanie: <ul style="list-style-type: none"> • szkoleń przygotowujących realizatorów/trenerów programu; • materiałów niezbędnych do realizacji programu; • wynagrodzeń dla realizatorów 	1.Liczba szkoleń. 2.Liczba wyszkolonych trenerów/realizatorów.	ZI GOPS	2025 2027
	Promowanie zdrowego stylu życia przez organizowanie wydarzeń rodzinnych, wielopokoleniowych, bezalkoholowych wśród mieszkańców gminy Nadarzyn (Piknik Rodzinny, Bieg Rodzinny, Nadarzyńskie Dni Profilaktyki i Zdrowego Stylu Życia) i inne.	Liczba wydarzeń. Liczba uczestników.	PWD „Ognisko Tęcza” GOPS Urząd Gminy	
	Realizowanie kampanii społecznych z zakresu zwiększania bezpieczeństwa ruchu drogowego we współpracy z Policją, Strażą Gminną, Urzędem Gminy i innymi.	Liczba kampanii. Liczba wydarzeń. Liczba uczestników.	PWD „Ognisko Tęcza” GOPS Urząd Gminy GKRPA	

VI.3.2. Prowadzenie badań dotyczących używania substancji psychoaktywnych przez młodzież oraz ewaluacja programów profilaktycznych

Lp.	Zadania szczegółowe	Mierniki osiągnięcia celu	Realizatorzy	Termin
1.	<p>Prowadzenie badań z obszaru profilaktyki zachowań ryzykownych dzieci i młodzieży.</p> <p>Finansowanie/dofinansowanie:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● badań dotyczących czynników ryzyka/ czynników chroniących w różnych grupach ryzyka dzieci i młodzieży; ● monitorowania jakości realizowanych działań; ● ewaluacji realizowanych strategii/programów profilaktycznych. 	<p>1.Liczba szkoleń.</p> <p>2.Liczba badań, diagnoz, analiz.</p>	<p>PWD</p> <p>„Ognisko</p> <p>Tęcza”</p> <p>GOPS</p> <p>Urząd</p> <p>Gminy</p>	<p>Lata</p> <p>2024-</p> <p>2027</p>

VI.3.3. Edukacja publiczna w zakresie profilaktyki uzależnień

Lp.	Zadania szczegółowe	Mierniki osiągnięcia celu	Realizatorzy	Termin
1.	<p>Prowadzenie stałego interaktywnego systemu informacji.</p> <p>Finansowanie/ dofinansowanie:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● materiałów niezbędnych do realizacji działania; ● wydawanie biuletynu; ● dodatku do gazety ● stałej rubryki informacyjnej w lokalnej gazecie Wiadomości Nadarzyńskie; ; ● bloku informacyjnego w lokalnym radiu/telewizji i TV Nadarzyn; ● redagowanie strony internetowej poświęconej danej tematyce. <p>www.stopprzemocy.nadarzyn.pl, www.gops.nadarzyn.pl www.nadarzyn.pl</p>	<p>1.Liczba zakupionych materiałów.</p> <p>2.Liczba opracowanych i upowszechnionych materiałów.</p> <p>Liczba artykułów/informacji.</p> <p>Liczba wyświetleń strony.</p> <p>Nakład gazety.</p>	<p>PWD</p> <p>„Ognisko</p> <p>Tęcza”</p> <p>GOPS</p>	<p>Lata</p> <p>2024-</p> <p>2027</p>
2.	<p>Prowadzenie lokalnych działań edukacyjnych; w tym Nadarzyńskie Dni Profilaktyki i Zdrowego Stylu Życia; kampanie ogólnopolskie i inne.</p>	<p>1.Liczba broszur, plakatów, ulotek.</p> <p>2.Liczba kampanii, konferencji, szkoleń itp.</p> <p>3.Liczba uczestników.</p>		<p>Lata</p> <p>2024-</p> <p>2027</p>

3.	<p>Działania skierowane do sprzedawców napojów alkoholowych:</p> <ul style="list-style-type: none"> • organizację lokalnych kampanii dotyczących ograniczania dostępności alkoholu dla nieletnich, sprzedawców, klientów, czy też potencjalnych świadków sprzedaży; • zakup lub druk materiałów dotyczących zakazu sprzedaży napojów alkoholowych przez osoby poniżej 18. roku życia; • organizację i finansowanie szkoleń dla sprzedawców napojów alkoholowych, w ramach których poza informacjami na temat przepisów prawnych, realizowany jest blok profilaktyczno-edukacyjny, zawierający elementy pracy warsztatowej. 	<p>1.Liczba kampanii. 2. Liczba materiałów. 3. Liczba szkoleń. 4.Liczba uczestników.</p>		<p>Lata 2024- 2027</p>
4.	<p>Podjęcie działań informacyjno-edukacyjnych na temat rakotwórczego wpływu alkoholu na stan zdrowia człowieka w tym szkolenia dla różnych grup zawodowych.</p>	<p>1.Liczba podjętych działań. Liczba uczestników.</p>		<p>Lata 2024- 2027</p>

VI.3.4.Ograniczenie spożywania alkoholu przez kobiety w ciąży oraz budowanie systemu wsparcia i terapii dla dzieci ze Spektrum Płodowych Zaburzeń Alkoholowych (FASD) i ich rodziców/opiekunów

Lp.	Zadania szczegółowe	Mierniki osiągnięcia celu	Realizatorzy	Termin
1.	<p>Podjęcie lokalnych działań informacyjno- edukacyjnych dotyczących szkodliwości spożywania alkoholu przez kobiety w ciąży w tym: włączanie się w ogólnopolskie kampanie/ organizowanie lokalnych kampanii edukacyjnych oraz udostępnianie materiałów edukacyjnych, takich jak: ulotki, broszury, publikacje naukowe, plakaty, mających na celu zwiększenie w społeczeństwie (w szczególności chodzi o nastolatki 15+, młodych dorosłych, w tym kobiety planujące ciążę) świadomości na temat szkód wynikających z picia alkoholu w ciąży oraz w okresie karmienia piersią.</p>	<p>1.Liczba podjętych działań. 2. Liczba udostępnionych materiałów.</p>	<p>PWD „Ognisko Tęcza” GOPS</p>	<p>Lata 2024- 2027</p>

2.	Realizacja zajęć i programów edukacyjnych dla młodzieży.	1.Liczba broszur, plakatów, ulotek. 2.Liczba konferencji, szkoleń itp. 3.Liczba uczestników.		Lata 2024- 2027
3.	Szkolenia dla różnych grup zawodowych: organizowanie i finansowanie szkoleń dla przedstawicieli różnych służb, pracowników systemu zdrowia, oświaty, pomocy społecznej i resortu sprawiedliwości, w zakresie wiedzy na temat konsekwencji spożywania alkoholu przez kobiety w ciąży.	1.Liczba uczestników. 2.Liczba szkoleń.		Lata 2024- 2027

VI.3.5. Przeciwdziałanie uzależnieniom behawioralnym jako element gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii

Lp.	Zadania szczegółowe	Mierniki osiągnięcia celu	Realizatorzy	Termin
1.	Realizacja programów profilaktycznych o potwierdzonej skuteczności oraz programów opartych na dowodach naukowych, adresowanych do dzieci i młodzieży. Lista programów rekomendowanych przez KCPU, ORE i IPiN w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego	1.Liczba szkoleń. 2.Liczba badań.	PWD „Ognisko Tęcza” GOPS	Lata 2024- 2027
2.	Edukacja rodziców i aktywna współpraca z nimi w obszarze profilaktyki; warsztaty dla rodziców czy programy profilaktyczne kierowane do dzieci, włączające także rodziców, których celem jest poszerzanie wiedzy i umiejętności w tym zakresie, mogą być realizowane na terenie szkoły we współpracy z organizacjami pozarządowymi czy psychologami.	1.Liczba broszur, plakatów, ulotek. 2.Liczba konferencji, szkoleń itp. 3.Liczba uczestników.		Lata 2024- 2027

VI.3.6. Edukacja publiczna w zakresie uzależnień behawioralnych

Lp.	Zadania szczegółowe	Mierniki osiągnięcia celu	Realizatorzy	Termin
1.	Prowadzenie działań mających na celu upowszechnianie wiedzy dotyczącej uzależnień behawioralnych, w tym wydawanie i dystrybuowanie materiałów informacyjno– edukacyjnych: plakatów, ulotek, biuletynów, książek dotyczących tej problematyki.	1.Liczba szkoleń. 2.Liczba wydanych i upowszechnianych materiałów.	PWD „Ognisko Tęcza” GOPS	Lata 2024-2027
2.	Prowadzenie lokalnych kampanii edukacyjnych; włączanie się w ogólnopolskie kampanie edukacyjne dotyczące profilaktyki uzależnień behawioralnych.	1.Liczba broszur, plakatów, ulotek. 2.Liczba konferencji, szkoleń itp. 3.Liczba uczestników.		Lata 2024-2027
3.	Podjęcie lokalnej współpracy z instytucjami, regionalnymi mediami oraz budowanie lokalnych koalicji.	1.Liczba instytucji współpracujących lokalnie.		Lata 2024-2027

VI.4.Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych oraz narkotykowych i innych

Lp.	Zadania szczegółowe	Mierniki osiągnięcia celu	Realizatorzy	Termin
1.	Wspieranie zadań realizowanych przez stowarzyszenia abstynenckie/ trzeźwościowe.	Liczba zadań. Liczba uczestników.	Urząd Gminy GKRPA	Lata 2024-2027
2.	Udostępnianie pomieszczeń na spotkania grup samopomocowych.	1.Liczba pomieszczeń.	PWD „Ognisko Tęcza” GOPS Urząd Gminy	Lata 2024-2027
3.	Organizacja i prowadzenie zajęć rehabilitacyjnych dla osób uzależnionych.	1.Liczba uczestników. 2.Liczba zajęć.	Urząd Gminy GKRPA	Lata 2024-2027
4.	Podnoszenie kompetencji osób powołanych do GKRPA, Pełnomocnika Wójta ds. uzależnień, pracowników	1. Liczba szkoleń 2. Liczba osób przeszkolonych	Urząd Gminy GKRPA	Lata 2024-2027

	GOPS oraz innych osób realizujących zadania z zakresu profilaktyki uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy domowej poprzez finansowanie / dofinansowanie organizowanie szkoleń (w przypadku szkoleń wyjazdowych udziału w konferencjach, seminariach itp. zwrot kosztów dojazdu),,		PWD „Ognisko Tęcza” GOPS	
--	--	--	-----------------------------------	--

VI.5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego

Zgodnie z art. 4¹ ust. 1 pkt 6 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, gminy w ramach zadań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu podejmują interwencję w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ ust. 1 i art. 15 ustawy oraz występują przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

Zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa

Najpopularniejszą formą działań gmin w omawianym zakresie jest zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, o którym mowa w art. 43 lub art. 45 ust. 2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Należy podkreślić, że zgodnie z art. 304 § 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 roku – Kodeks postępowania karnego (Dz.U. z 2022 r. poz. 1375, dalej jako: k.p.k.), instytucje państwowe i samorządowe, które w związku ze swoją działalnością dowiedziały się o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu, są obowiązane niezwłocznie zawiadomić o tym prokuratora lub policję oraz przedsięwziąć niezbędne czynności do czasu przybycia organu powołanego do ścigania przestępstw lub do czasu wydania przez ten organ stosownego zarządzenia, aby nie dopuścić do zatarcia śladów i dowodów przestępstwa.

Zawiadamianie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa uzyskane w związku z prowadzonymi czynnościami (przykładowo przeprowadzaną kontrolą zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych) stanowi zatem nie tylko uprawnienie wójta (burmistrza lub prezydenta miasta) jako organu kierującego bieżącymi sprawami gminy oraz reprezentującego ją na zewnątrz, lecz także jego prawny obowiązek. Zgodnie z art. 305 § 4 k.p.k. o wszczęciu, odmowie wszczęcia albo o umorzeniu dochodzenia zawiadamia się osobę lub instytucję państwową, samorządową lub społeczną, która złożyła zawiadomienie o przestępstwie, oraz ujawnionego pokrzywdzonego, a o umorzeniu także podejrzanego – z pouczeniem o przysługujących im uprawnieniach. Przy czym, jeżeli osoba lub instytucja, która złożyła zawiadomienie o przestępstwie, nie zostanie w ciągu 6 tygodni powiadomiona o wszczęciu albo odmowie wszczęcia śledztwa, może wnieść zażalenie do prokuratora nadzrędnego albo powołanego do nadzoru nad organem, któremu złożono zawiadomienie. Należy także zauważyć, że zgodnie z art. 306 k.p.k. gmina jako zawiadamiający posiada uprawnienie do zaskarżenia zarówno postanowienia o odmowie wszczęcia dochodzenia, jak i postanowienia o umorzeniu dochodzenia. Zażalenie wnosi się w terminie 7 dni wraz z uzasadnieniem do prokuratora właściwego do sprawowania nadzoru nad dochodzeniem, jeżeli prokurator nie przychylił się do zażalenia, kieruje się je do sądu (art. 325e § 4 k.p.k.). Występowanie w sprawie w charakterze oskarżyciela publicznego Art. 41 ust. 1 pkt 6 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, który daje gminom prawo do występowania w charakterze oskarżyciela publicznego, stanowi również podstawę prawną do składania na policji

wniosku o wszczęcie postępowania dowodowego. Policja powinna powiadomić o wszczęciu takiego postępowania gminę i prokuratora. Formalne wymogi, jakie musi spełniać akt oskarżenia, określają artykuły 332–334 k.p.k.). W przypadku istnienia braków formalnych aktu oskarżenia, sąd zwraca go oskarżycielowi w celu usunięcia braków w ciągu 7 dni, dlatego niezbędne jest zachowanie staranności oraz rzetelności podczas zbierania dowodów w sprawie.

Gmina może wskazać policji na etapie postępowania dowodowego konkretne osoby jako świadków, przekazać zdjęcia, którymi dysponuje i inne dokumenty, np. protokoły, ponieważ mogą być one wykorzystane jako dowody w sprawie. Świadkiem oskarżenia może być np. członek GKRPA. Należy jednak podkreślić, że świadkiem oskarżenia nie może być ta sama osoba, która występuje jako oskarżyciel publiczny. Gmina, jak wskazano wcześniej, może być oskarżycielem publicznym (bez prawa przeprowadzenia postępowania dowodowego). Jeżeli złoży akt oskarżenia, stanie się stroną postępowania, a wówczas przysługuje jej prawo złożenia apelacji od wyroku wydanego w pierwszej instancji (art. 444 § 1 k.p.k.). Realizacja tego zadania przez gminy może oznaczać przyjęcie do współpracy prawnika, który będzie merytorycznie koordynował postępowanie, nadzorował sporządzenie apelacji, a w razie potrzeby reprezentował gminę przed sądem. Jeżeli akt oskarżenia w sprawie do sądu skierował prokurator, to tylko on może złożyć apelację od wydanego w tej sprawie wyroku.

VI.6. Finansowanie działań ze środków pochodzących ze sprzedaży napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml

Ustawa z dnia 14 lutego 2020 roku o zmianie niektórych ustaw w związku z promocją prozdrowotnych wyborów konsumentów (Dz.U. poz. 1492, z późn. zm.), wprowadziła do ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi przepisy dotyczące opłaty od sprzedaży napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml, czyli tzw. małych.

Opłaty wnoszone za sprzedaż napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml stanowią w wysokości:

- a) 50% dochód gmin, na terenie których jest prowadzona sprzedaż napojów alkoholowych;
- b) 50% przychód Narodowego Funduszu Zdrowia (dalej NFZ).

Część opłat jest przekazywanych do Narodowego Funduszu Zdrowia (dalej: NFZ) z przeznaczeniem na działania o charakterze edukacyjnym i profilaktycznym oraz na świadczenia opieki zdrowotnej w zakresie opieki psychiatrycznej i leczenia uzależnień oraz innych następstw zdrowotnych spożywania alkoholu, z uwzględnieniem art. 97 ust. 3h ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Zgodnie z art. 93 ust. 4 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi „**Gmina przeznaczs środki, o których mowa w ust. 3 pkt 1, na działania mające na celu realizację lokalnej międzysektorowej polityki przeciwdziałania negatywnym skutkom spożywania alkoholu**”. Zgodnie ze stanowiskiem Ministerstwa Zdrowia wyrażonym w piśmie z dnia 16 października 2020 roku, „...zdecydowana większość działań z zakresu lokalnej międzysektorowej polityki przeciwdziałania negatywnym skutkom spożywania alkoholu, będzie znajdowała odzwierciedlenie w gminnych programach rozwiązywania problemów alkoholowych (GPRPA)”. Jednakże w przypadku przeznaczania środków z ww. opłaty ustawodawca nie zastrzegł, że mogą one być wydatkowane wyłącznie na cele określone w GPRPA. Należy uznać, że w pierwszej kolejności środki pochodzące z opłat za sprzedaż napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml powinny być przeznaczane na zadania, o których mowa w art. 41 ust. 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

VII REALIZACJA I FINANSOWANIE GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA LATA 2024 -2027

VII 1. Adresaci programu

Adresatami Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2024-2027 są wszyscy mieszkańcy gminy Nadarzyn, w szczególności dzieci i młodzież zagrożona uzależnieniem, osoby uzależnione i rodziny osób uzależnionych oraz przedstawiciele służb, instytucji, organizacji pozarządowych działających na rzecz rozwiązywania problemów uzależnień.

VII 2.Realizacja

Za realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Nadarzyn na lata 2024-2027 odpowiedzialny jest Urząd Gminy Nadarzyn reprezentowany przez pełnomocnika Wójta ds. uzależnień.

VII 3.Partnerzy realizacji zadań Programu

Partnerami w realizacji Programu będą m.in. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, specjaliści pracujący w Punkcie Konsultacyjnym przy GKRPA, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nadarzynie w szczególności Sekcja Wsparcia Rodziny – Placówka Wsparcia Dziennego „Ognisko Tęcza”, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej, Komisariat Policji, Straż Gminna, placówki oświatowe, placówki leczenia odwykowego, placówki podstawowej opieki zdrowotnej, sądy, kuratorzy, jednostki organizacyjne gminy, organizacje pozarządowe, grupa AA Klemens, instytucje kościelne oraz Zespół Ośrodków Wsparcia w Piastowie, Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom i inne.

VII 4. Rozliczenie realizacji zadań

Rozliczenie realizacji zadań będzie odbywać się na podstawie sprawozdania przygotowanego przez pełnomocnika Wójta ds. uzależnień w oparciu o informacje z cząstkowych sprawozdań od partnerów realizacji Programu w szczególności: Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, specjalistów przyjmujących w Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym przy GKRPA, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej - Sekcja Wsparcia Rodziny „Ognisko Tęcza”, Policji, Straży Gminnej oraz placówek oświatowych.

VII 4.1. Wskaźniki monitoringu i ryzyka dla programu

Wskaźniki monitoringu programu

Lp.	Nazwa wskaźnika	Wartość osiągnięcia wskaźnika
1.	Odsetek dzieci i młodzieży objętych w szkołach szkoleniami z zakresu profilaktyki uzależnień	40 % liczby uczniów w szkole
2.	Liczba zorganizowanych szkoleń, konferencji, warsztatów dla osób dorosłych	3 w roku
3.	Liczba osób objętych wsparciem Punktu Konsultacyjnego	30 osób w roku
4.	Liczba osób uczestniczących w programach terapeutycznych	3 osoby w roku
5.	Ogólna liczba zezwoleń dla napojów alkoholowych	26
6.	Liczba instytucji i organizacji zaangażowanych w pomoc osobom uzależnionym	4

Ryzyka dla programu

Cel szczegółowy	Nazwa ryzyka	Ocena istotności	Status postępowania z ryzykiem
Zapewnienie działań z zakresu profilaktyki uzależnień	Niska frekwencja uczestników działań	2	Monitorowanie
Finansowanie terapii dla osób uzależnionych, spożywających alkohol ryzykownie i szkodliwie, używających substancji psychoaktywnych lub podejmujących zachowania nałogowe oraz członków ich rodzin, a także dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie	Ograniczona dostępność do terapii uzależnień	2	Monitorowanie

VII 5. Źródła finansowania

Źródłem finansowania działań podejmowanych w związku z realizacją zadań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Nadarzyn na lata 2024-2027 są środki finansowe z budżetu Gminy Nadarzyn, w szczególności pochodzące z opłat za wydanie zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych oraz ze środków pochodzących ze sprzedaży napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml.

